Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/399

2016 m. kovo 9 d.

dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)

(kodifikuota redakcija)

(OL L 77, 2016 3 23, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624	L 251	1	2016 9 16
►M2	2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/458	L 74	1	2017 3 18
►M3	2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2225	L 327	1	2017 12 9
►M4	iš dalies pakeistas 2025 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2025/1544	L 1544	1	2025 7 31
►M5	2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817	L 135	27	2019 5 22
►M6	2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1134	L 248	11	2021 7 13
►M7	2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1717	L 1717	1	2024 6 20

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 312, 2018 12 7, p. 107 (2017/2225)

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/399

2016 m. kovo 9 d.

dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)

(kodifikuota redakcija)

I ANTRAŠTINĖ

DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas ir principai

Šiame reglamente numatoma, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant Sąjungos valstybių narių vidaus sienas.

Jame nustatomos taisyklės, reglamentuojančios asmenų kontrolę jiems kertant Sąjungos valstybių narių išorės sienas.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame reglamente naudojami tokie apibrėžimai:

1) vidaus sienos:

   a) valstybių narių bendros sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas;

   b) valstybių narių oro uostai vidaus skrydžiams;

   c) valstybių narių jūrų, upių ir ežerų uostai reguliariam vidaus susisiekimui keltais;

2) išorės sienos – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių, ežerų bei jūrų sienas ir jų oro uostus, upių uostus, jūrų uostus bei ežerų uostus, jei tai nėra vidaus sienos;

3) vidaus skrydis – skrydis tik į valstybių narių teritorijas arba iš jų, nenusileidžiant trečiosios šalies teritorijoje;

4) reguliarus vidaus susisiekimas keltais – susisiekimas tarp tų pačių dviejų ar daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į uostus už valstybių narių teritorijos ribų, ir vežant keleivius bei transporto priemones pagal viešai skelbiamą tvarkaraštį;

5) asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę:

▼B

a) Sąjungos piliečiai, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, besinaudojančio teise laisvai judėti, šeimos nariai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB ([1]);

b) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, nepaisant jų pilietybės, kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus naudojasi tokiomis pačiomis laisvo judėjimo teisėmis kaip Sąjungos piliečiai;

6) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir kuriam netaikomas šio straipsnio 5 punktas;

7) asmuo, dėl kurio buvo priimtas įspėjimas neįsileisti – trečiosios šalies pilietis, dėl kurio pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1987/2006 ([2]) 24 ir 26 straipsnius ir juose nustatytais tikslais į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas įspėjimas;

8) sienos perėjimo punktas – vieta, kurioje kompetentingų institucijų leidžiama kirsti išorės sienas;

9) bendras sienos perėjimo punktas – bet koks sienos perėjimo punktas, esantis valstybės narės teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje, kuriame valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai ir trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi savo nacionalinės teisės ir vykdydami dvišalį susitarimą, tikrina paeiliui atvykimą ir išvykimą;

10) sienų kontrolė – pagal šį reglamentą ir siekiant šio reglamento tikslų su sienomis susijusi veikla išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiam kirtimui, neatsižvelgiant į jokias kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą;

11) patikrinimai kertant sieną – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti;

▼M7

12) sienų stebėjimas – sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, įskaitant prevencines priemones, siekiant užkirsti kelią neteisėtam sienos kirtimui ar patikrinimų kertant sieną vengimui ir aptikti tokius atvejus, kad būtų didinamas informuotumas apie padėtį, kovojama su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir imamasi priemonių prieš sieną neteisėtai kirtusius asmenis;

([1]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

([2]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006 12 28, p. 4).

▼B

13) antros linijos patikrinimas – tolesnis patikrinimas, kurį galima atlikti specialioje vietoje, kuri nėra ta vieta, kurioje tikrinami visi asmenys (pirma linija);

14) sienos apsaugos pareigūnas – valstybės pareigūnas, pagal nacionalinę teisę paskirtas į sienos perėjimo punktą arba į prie sienos ar arti sienos esančią vietą, kuris pagal šį reglamentą ir nacionalinę teisę vykdo sienų kontrolės užduotis;

15) vežėjas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris vykdo asmenų vežimą;

16) leidimas gyventi:

a) visi leidimai gyventi, išduoti valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1030/2002 ([1]), ir leidimų gyventi šalyje kortelės, išduotos laikantis Direktyvos 2004/38/EB;

b) visi kiti dokumentai, išduoti valstybių narių trečiųjų šalių piliečiams, kuriais leidžiama būti jų teritorijoje, apie kuriuos buvo pranešta ir kurie yra atitinkamai paskelbti laikantis 39 straipsnio, išskyrus:

i) laikinus leidimus, išduotus nagrinėjant pirmąjį prašymą dėl leidimo gyventi, kaip nurodyta a papunktyje, arba prieglobsčio prašymą, ir

ii) vizas, išduotas valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1683/95 ([2]).

17) kruizinis laivas – laivas, kuris plaukia konkrečiu maršrutu pagal iš anksto nustatytą programą, apimančią turistinės veiklos įvairiuose uostuose programą, į kurį kelionės metu keleiviai paprastai neįsodinami ir jiems neleidžiama išsilaipinti;

18) plaukiojimas pramoginiais laivais – naudojimasis pramoginiais laivais sporto ar turizmo tikslais;

19) pakrantės žvejyba – žvejyba laivais, kurie kiekvieną dieną arba per 36 valandas sugrįžta į valstybės narės teritorijoje esantį uostą neužsukdami į trečiojoje šalyje esantį uostą;

20) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantis darbuotojas – asmuo, kuris dirba jūroje esančiuose įrenginiuose, esančiuose ne teritoriniuose vandenyse, tačiau vandenyse, pagal tarptautinę jūrų teisę priklausančiuose valstybių narių išskirtinėms jūrų ekonominėms zonoms, ir kuris nuolat jūra arba oru grįžta į valstybės narės teritoriją;

([1]) 2002 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1030/2002, nustatantis vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą (OL L 157, 2002 6 15, p. 1).

([2]) 1995 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1683/95, nustatantis vienodą vizų formą (OL L 164, 1995 7 14, p. 1).

▼B

21) grėsmė visuomenės sveikatai – liga, galinti sukelti epidemiją, kaip apibrėžta Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinėse sveikatos taisyklėse, ir kitos infekcinės ligos arba užkrečiamos parazitinės ligos, jeigu jos yra apsaugos nuostatų, taikomų valstybių narių piliečiams, objektas;

▼M3

22. atvykimo ir išvykimo sistema (AIS) – sistema, sukurta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/2226 ([1]);

23. savitarnos sistema – automatizuota sistema, atliekanti visus arba kai kuriuos asmeniui taikytinus patikrinimus kertant sieną, kuri gali būti naudojama išankstiniam duomenų registravimui AIS;

24. e. vartai – elektroninėmis priemonėmis valdoma infrastruktūra, kurioje faktiškai kertama išorės arba vidaus siena, kurios kontrolė nepanaikinta;

25. automatizuotos sienų kontrolės sistema – sistema, kuri suteikia automatizuoto sienos kirtimo galimybę ir kurią sudaro savitarnos sistema ir e. vartai;

26. lusto duomenų autentiškumo ir vientisumo patvirtinimas – procesas, kurio metu naudojant sertifikatus patikrinama, ar elektroninėje laikmenoje (luste) saugomus duomenis yra įrašiusi išduodančioji institucija ir ar jie nebuvo pakeisti;

▼M7

27) didelio masto ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija – ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija, kurią Komisija, atsižvelgdama į kompetentingų nacionalinių institucijų informaciją, pripažįsta susidariusią Sąjungos lygmeniu, kai didelė tarpvalstybinio pobūdžio grėsmė sveikatai gali turėti didelio masto padarinių, susijusių su laisvu judėjimu;

28) būtinos kelionės – asmens, kuriam netaikomi atvykimo apribojimai pagal 21a straipsnio 4 arba 5 dalį, kelionės, susijusios su esminėmis funkcijomis ar poreikiais, atsižvelgiant į taikytinus Sąjungos ir valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus;

29) nebūtinos kelionės – kelionės kitais nei būtinų kelionių tikslais;

30) transporto mazgai – oro uostai, jūrų ar upių uostai, traukinių arba autobusų stotys ir krovinių terminalai.

([1]) 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentais (EB) Nr. 767/2008, (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 327, 2017 12 9, p. 20).

▼B

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas asmenims, kertantiems valstybių narių vidaus ar išorės sienas, nepažeidžiant:

a) asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, teisių;

b) pabėgėlių ir asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, teisių, ypač jei tai susiję su negrąžinimu.

4 straipsnis

Pagrindinės teisės

Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės veikia visapusiškai laikydamosi atitinkamos Sąjungos teisės, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), atitinkamos tarptautinės teisės, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje priimtą Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (toliau – Ženevos konvencija), su galimybe gauti tarptautinę apsaugą susijusių įpareigojimų, visų pirma negrąžinimo principo, ir pagrindinių teisių. Laikantis bendrų Sąjungos teisės principų, pagal šį reglamentą priimami sprendimai turi būti priimami atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį.

II ANTRAŠTINĖ

DALIS IŠORĖS SIENOS

I SKYRIUS

Išorės sienų kirtimas ir atvykimo sąlygos

5 straipsnis

Išorės sienų kirtimas

1. Išorės sienas galima kirsti tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis. Sienos perėjimo punktuose, kurie neveikia visą parą, turi būti aiškiai nurodytos darbo valandos.

Pagal 39 straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai jų sienos perėjimo punktų sąrašą.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose nustatytomis jų darbo valandomis išimtys gali būti leidžiamos:

a) asmenims arba asmenų grupėms, kilus ypatingai būtinybei nereguliariai kirsti išorės sienas ne sienos perėjimo punktuose arba ne nustatytomis jų darbo valandomis, jei jie turi leidimus, kurių reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir tai neprieštarauja valstybių narių viešosios tvarkos ir vidaus saugumo interesams. Dvišaliuose susitarimuose valstybės narės gali nustatyti konkrečią tvarką. Apie bendrąsias išimtis, nustatytas nacionalinėje teisėje ir dvišaliuose susitarimuose, Komisija informuojama pagal 39 straipsnį;

▼B

b) asmenims ar asmenų grupėms nenumatytais ekstremaliosios padėties atvejais;

c) pagal konkrečias taisykles, išdėstytas 19 ir 20 straipsniuose kartu su VI ir VII priedais.

3. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių ar savo tarptautinių įsipareigojimų apsaugos srityje, valstybės narės pagal savo nacionalinę teisę įveda sankcijas už neleistiną išorės sienų kirtimą ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose ir ne nustatytomis jų darbo valandomis. Tos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

▼M7

Kai daug migrantų bando masiškai ir naudodami jėgą neteisėtai kirsti jų išorės sieną, valstybės narės gali imtis būtinų priemonių saugumui, teisei ir tvarkai išsaugoti.

4. Valstybės narės gali, visų pirma migrantų instrumentalizavimo atveju, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1359 ([1]) 1 straipsnio 4 dalies b punkto pirmame sakinyje, laikinai uždaryti tam tikrus sienos perėjimo punktus, apie kuriuos pranešta pagal šio straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, arba apriboti jų darbo valandas, jei to reikia atsižvelgiant į aplinkybes.

Visos pagal šios dalies pirmą pastraipą ir šio straipsnio 3 dalies antrą pastraipą patvirtintos priemonės įgyvendinamos proporcingai ir visapusiškai atsižvelgiant į teises, kurias turi šie asmenys:

a) asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę;

b) trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra ilgalaikiai gyventojai pagal Tarybos direktyvą 2003/109/EB ([2]), asmenys, turintys teisę gyventi šalyje pagal kitas Sąjungos priemones ar nacionalinę teisę arba turintys nacionalines ilgalaikes vizas, taip pat atitinkami jų šeimos nariai, ir

c) trečiųjų šalių piliečiai, siekiantys tarptautinės apsaugos.

([1]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1359 dėl reagavimo į krizines ir force majeure situacijas migracijos ir prieglobsčio srityje, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1147 (OL L, 2024/1359, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([2]) 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004 1 23, p. 44).

▼B

6 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos

1. Numatomam buvimui valstybių narių teritorijoje, kurio bendra trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, kai laikoma, kad kiekviena tokio buvimo diena įeina į 180 dienų laikotarpį, trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos yra tokios:

a) jie turi turėti galiojantį kelionės dokumentą, su kuriuo jo turėtojui leidžiama kirsti sieną ir kuris atitinka šiuos kriterijus:

i) jis galioja bent tris mėnesius po numatomo išvykimo iš valstybių narių teritorijos dienos. Pagrįstu skubos atveju šio reikalavimo galima netaikyti;

ii) jis turi būti išduotas per pastaruosius 10 metų;

b) jie turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001 ([1]), išskyrus atvejus, kai jie turi galiojantį leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą;

c) jie pagrindžia numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės šalį arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jie tikrai būtų įleisti, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

d) jie nėra asmenys, dėl kurių į SIS yra įtrauktas įspėjimas neįsileisti;

e) jie nelaikomi keliančiais grėsmę nei vienos iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, pirmiausia – dėl jų valstybių narių duomenų bazėse nėra įtrauktas įspėjimas neįsileisti dėl išvardintų priežasčių;

▼M3

f) jie pateikia biometrinius duomenis, jei jų reikia:

i) asmens bylai sukurti AIS pagal Reglamento (ES) 2017/2226 16 ir 17 straipsnius;

ii) patikrinimams kertant sieną atlikti pagal šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies a punkto i papunktį ir g punkto i papunktį bei Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 2 ir 4 dalis ir, jei taikoma, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 ([2]) 18 straipsnį.

([1]) 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, 2001 3 21, p. 1).

([2]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008 8 13, p. 60)

▼M3

1a. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas 90 dienų laikotarpis per bet kurį 180 dienų laikotarpį skaičiuojamas kaip vienas laikotarpis pagal Reglamentą (ES) 2017/2226 AIS naudojančių valstybių narių atžvilgiu. Tas laikotarpis skaičiuojamas atskirai kiekvienos valstybės narės, kuri nenaudoja AIS, atžvilgiu.

▼B

2. Siekiant įgyvendinti 1 dalį, atvykimo data laikoma pirma buvimo valstybių narių teritorijoje diena, o išvykimo data laikoma paskutinė buvimo valstybių narių teritorijoje diena. Skaičiuojant buvimo valstybės narės teritorijoje trukmę, neįskaičiuojami buvimo laikotarpiai, leisti pagal leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą.

3. I priede pateiktas pavyzdinis patvirtinančiųjų dokumentų, kurių sienos apsaugos pareigūnas gali reikalauti iš trečiosios šalies piliečio, kad patikrintų, ar jis atitinka 1 dalies c punkte nustatytas sąlygas, sąrašas.

4. Pragyvenimo lėšos įvertinamos pagal buvimo trukmę bei tikslą ir remiantis vidutinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje valstybėje narėje arba valstybėse narėse, dauginant jas iš buvimo dienų skaičiaus.

Valstybės narės praneša Komisijai jų nustatytas orientacines sumas pagal 39 straipsnį.

Įvertinimas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų, gali būti grindžiamas trečiosios šalies piliečio turimais grynais pinigais, kelionės čekiais ir kredito kortelėmis. Rėmimo deklaracijos, kai tokios deklaracijos numatytos nacionaliniuose teisės aktuose, ir priimančiųjų asmenų garantiniai raštai, nustatyti nacionaliniuose teisės aktuose, jei trečiosios šalies pilietis apsistoja pas priimantįjį asmenį, taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

5. Nukrypstant nuo 1 dalies:

a) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka ne visas 1 dalyje nustatytas sąlygas, bet turi leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, leidžiama vykti per kitų valstybių narių teritorijas tranzitu, kad jie galėtų pasiekti leidimą gyventi ar ilgalaikę vizą išdavusios valstybės narės teritoriją, jeigu jų vardai, pavardės nėra įtraukti į valstybės narės, kurios išorės sienas jie ketina kirsti, nacionalinį neįsileistinų asmenų sąrašą, ir tame sąraše nenurodoma neleisti jiems atvykti ar vykti tranzitu;

b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka 1 dalyje, išskyrus b punktą, nustatytas sąlygas ir kurie atvyksta prie sienos, gali būti leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją, jeigu prie sienos jiems išduodama viza pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009 ([1]), 35 ir 36 straipsnius.

([1]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

▼B

Valstybės narės renka statistinius duomenis apie pasienyje išduotas vizas, laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 810/2009 46 straipsnio ir jo XII priedo.

Jeigu neįmanoma vizos įklijuoti į dokumentą, ji išimties tvarka klijuojama ant atskiro į dokumentą įdedamo lapo. Tokiu atveju privalo būti naudojama vienodo pavyzdžio vizų įklijų forma, nustatyta Tarybos reglamentu (EB) Nr. 333/2002 ([1]).

c) trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka vienos ar kelių 1 dalyje nurodytų sąlygų, valstybė narė gali leisti atvykti į savo teritoriją dėl humanitarinių motyvų, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų. Jeigu dėl trečiosios šalies piliečio yra priimtas įspėjimas, kaip nurodyta 1 dalies d punkte, jam leidžianti atvykti valstybė narė apie tai atitinkamai praneša kitoms valstybėms narėms.

▼M3

6a straipsnis

Trečiųjų šalių piliečiai, kurių duomenys turi būti įvedami į AIS

1. Atvykimo ir išvykimo metu pagal Reglamento (ES) 2017/2226 16, 17, 19 ir 20 straipsnius į AIS įvedami šių kategorijų asmenų duomenys:

a) trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalį leista atvykti trumpalaikiam buvimui;

b) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio šeimos nariai, kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB ir kurie neturi toje direktyvoje nurodytos leidimo gyventi šalyje kortelės;

c) trečiųjų šalių piliečių, kurie:

i) yra trečiosios šalies piliečio, kuris naudojasi laisvo judėjimo teise, lygiaverte Sąjungos piliečių laisvo judėjimo teisei, pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir trečiosios šalies susitarimą, šeimos nariai, ir

ii) neturi leidimo gyventi šalyje kortelės pagal Direktyvą 2004/38/EB arba leidimo gyventi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1030/2002.

2. Trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal šio reglamento 14 straipsnį atsisakyta leisti atvykti trumpalaikiam buvimui, duomenys į AIS įvedami pagal Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnį.

3. Į AIS neįvedami šių kategorijų asmenų duomenys:

a) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio šeimos nariai, kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB ir kurie turi leidimo gyventi šalyje kortelę pagal tą direktyvą, nepaisant, ar jie lydimi Sąjungos piliečio ar prisijungia prie jo;

([1]) 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 333/2002 dėl vienodo pavyzdžio vizų įklijų formų, valstybių narių išduodamų asmenims, turintiems kelionės dokumentus, kurių nepripažįsta tas įklijų formas rengianti valstybė narė (OL L 53, 2002 2 23, p. 4).

▼M3

b) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiosios šalies piliečio, nepaisant, ar jie lydimi Sąjungos piliečio ar prisijungia prie jo, šeimos nariai, kai:

i) tas trečiosios šalies pilietis naudojasi laisvo judėjimo teise, lygiaverte Sąjungos piliečių laisvo judėjimo teisei, pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir trečiosios šalies susitarimą, ir

ii) tie trečiųjų šalių piliečiai turi leidimo gyventi šalyje kortelę pagal Direktyvą 2004/38/EB arba leidimą gyventi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1030/2002;

c) 2 straipsnio 16 punkte nurodytų leidimų gyventi turėtojų, išskyrus asmenis, kuriems taikomi šios dalies a ir b punktai;

d) ilgalaikių vizų turėtojų;

e) trečiųjų šalių piliečių, kurie naudojasi judumo teise pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/66/ES ([1]) arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/801 ([2]);

f) Andoros, Monako ir San Marino piliečių ir ►C1 Vatikano Miesto Valstybės arba Šventojo Sosto išduotų pasų turėtojų; ◄

g) asmenų arba tam tikrų kategorijų asmenų, kuriems patikrinimai kertant sieną netaikomi arba kuriems taikomos specialios taisyklės susijusios su patikrinimais kertant sieną, konkrečiai:

i) valstybių vadovų, Vyriausybių vadovų ir nacionalinių Vyriausybių narių kartu su juos lydinčiais sutuoktiniais ir jų oficialių delegacijų narių bei monarchų ir kitų vyresniųjų karališkosios šeimos narių pagal VII priedo 1 punktą;

ii) orlaivių pilotų ir kitų įgulos narių pagal VII priedo 2 punktą;

iii) jūrininkų pagal VII priedo 3 punktą ir jūrininkų, kurie valstybės narės teritorijoje būna tik jų laivui įplaukus į uostą ir tik įplaukimo uosto teritorijoje;

iv) abipus sienos dirbančių asmenų pagal VII priedo 5 punktą;

v) gelbėjimo tarnybų, policijos ir ugniagesių komandų darbuotojų, veikiančių ekstremaliųjų situacijų atveju, bei sienos apsaugos pareigūnų pagal VII priedo 7 punktą;

([1]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliamų trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų (OL L 157, 2014 5 27, p. 1).

([2]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21).

▼M3

vi) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbančių darbuotojų pagal VII priedo 8 punktą;

vii) kruizinių laivų įgulų ir keleivių pagal VI priedo 3.2.1, 3.2.2 ir 3.2.3 punktus;

viii) asmenų, esančių pramoginiuose laivuose, kuriems netaikomi patikrinimai kertant sieną pagal VI priedo 3.2.4, 3.2.5 ir 3.2.6 punktus;

h) asmenų, kuriems pagal 5 straipsnio 2 dalį taikoma nukrypti nuo prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis leidžianti nuostata;

i) asmenų, kurie kirsdami sieną pateikia galiojantį vietinio eismo per sieną leidimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1931/2006 ([1]);

j) tarptautinio susisiekimo keleivinių ir krovininių traukinių brigadų nariai;

k) asmenų, kurie kirsdami sieną pateikia

i) galiojantį supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą, išduotą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 693/2003 ([2]); arba

ii) galiojantį supaprastinto tranzito dokumentą, išduotą pagal Reglamentą (EB) Nr. 693/2003, su sąlyga, kad jie tranzitu vyksta traukiniu ir neišlipa jokios valstybės narės teritorijoje.

▼B

II SKYRIUS

Išorės sienų kontrolė ir atsisakymas leisti atvykti

7 straipsnis

Patikrinimų kertant sienas atlikimas

1. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami jiems pavestas pareigas, visapusiškai gerbia žmogiškąjį orumą, visų pirma atvejais, susijusiais su pažeidžiamais asmenimis.

Visos priemonės, kurių imamasi minėtiems pareigūnams vykdant pareigas, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams.

2. Atlikdami patikrinimus kertant sienas, sienos apsaugos pareigūnai nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

([1]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1931/2006, nustatantis vietinio eismo per valstybių narių išorines sausumos sienas taisykles ir iš dalies keičiančio Šengeno konvencijos nuostatas (OL L 405, 2006 12 30, p. 1).

([2]) 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003 nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą (OL L 99, 2003 4 17, p. 8).

▼B

8 straipsnis

Asmenų patikrinimas kertant sienas

1. Išorės sienų kirtimą tikrina sienos apsaugos pareigūnai. Patikrinimai atliekami pagal šį skyrių.

Taip pat gali būti tikrinamos transporto priemonės ir sieną kertančių asmenų turimi daiktai. Apžiūrų atveju taikomi atitinkamos valstybės narės nacionaliniai teisės aktai.

▼M2

2. Atliekami tokie atvykstančių ir išvykstančių asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimai:

a) asmens tapatybės bei pilietybės ir kelionės dokumento autentiškumo ir tinkamumo kirsti sieną patikrinimas, be kita ko, patikrinant atitinkamas duomenų bazes, visų pirma:

1. SIS;

2. Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų (SLTD) duomenų bazę;

3. nacionalines duomenų bazes, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir pripažintus negaliojančiais kelionės dokumentus.

▼M3

Jeigu kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą), lusto duomenų autentiškumas ir vientisumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką, nebent tai techniškai neįmanoma arba, jeigu kelionės dokumentą yra išdavusi trečioji šalis, neįmanoma dėl to, kad nėra galiojančių sertifikatų.

▼M2

b) patikrinimas, ar asmuo, kuris naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, be kita ko, patikrinant SIS ir kitas atitinkamas Sąjungos duomenų bazes. Tai nedaro poveikio nacionalinių ir Interpolo duomenų bazių tikrinimui.

Tais atvejais, kai kyla abejonių dėl kelionės dokumento autentiškumo arba dėl jo turėtojo tapatybės, patikrinamas bent vienas iš biometrinių identifikatorių, integruotų į pagal Reglamentą (EB) Nr. 2252/2004 išduotus pasus ir kelionės dokumentus. Jeigu įmanoma, toks patikrinimas taip pat atliekamas kelionės dokumentų, kuriems tas reglamentas netaikomas, atžvilgiu.

▼M3

Asmenims, kurių atvykimas turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, asmens tapatybės patikrinimas pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 2 dalį ir, jei taikoma, tapatybės nustatymas pagal to reglamento 23 straipsnio 4 dalį.

▼M2

2a. Tais atvejais, jei 2 dalies a ir b punktuose nurodyti patikrinimai duomenų bazėse darytų neproporcingą poveikį eismo srautui, valstybė narė gali nuspręsti vykdyti tokius patikrinimus tiksliniu būdu konkrečiai nurodytuose sienos perėjimo punktuose, remdamasi rizikos bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams vertinimu.

Laikino tikrinimų apribojimo, kai vykdomi tik tiksliniai patikrinimai duomenų bazėse, taikymo sritis ir trukmė turi neviršyti to, kas tikrai būtina, ir nustatoma remiantis atitinkamos valstybės narės atliktu rizikos vertinimu. Rizikos vertinime pateikiamos laikino tikrinimų apribojimo, kai vykdomi tik tiksliniai patikrinimai duomenų bazėse, priežastys, atsižvelgiama, *inter alia*, į neproporcingą poveikį eismo srautui ir pateikiami statistiniai duomenys apie keleivius ir incidentus, susijusius su tarpvalstybiniu nusikalstamumu. Jis reguliariai atnaujinamas.

Asmenys, kurių atžvilgiu iš esmės nėra vykdomi tiksliniai patikrinimai duomenų bazėse, bent patikrinami siekiant nustatyti jų tapatybę remiantis pateiktais ar parodytais kelionės dokumentais. Atliekant tokį patikrinimą greitai ir paprastai patikrinama, ar kelionės dokumentas yra tinkamas kirsti sieną ir ar nėra klastojimo arba padirbimo požymių, atitinkamais atvejais naudojant techninius prietaisus; jeigu kyla abejonių dėl kelionės dokumento arba jeigu yra požymių, kad toks asmuo galėtų kelti grėsmę valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, sienos apsaugos pareigūnas patikrina 2 dalies a ir b punktuose nurodytas duomenų bazes.

Atitinkama valstybė narė nedelsdama perduoda savo atliktą rizikos vertinimą ir jo atnaujintą informaciją Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai (toliau – Agentūra), įsteigtai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/1624 ([1]), ir kas šešis mėnesius teikia ataskaitą Komisijai ir agentūrai dėl vykdomų tikslinių patikrinimų duomenų bazėse taikymo. Atitinkama valstybė narė gali nuspręsti įslaptinti rizikos vertinimą arba jo dalis.

2b. Jeigu valstybė narė ketina vykdyti tikslinius patikrinimus duomenų bazėse pagal 2a dalį, ji nedelsdama apie tai praneša kitoms valstybėms narėms, agentūrai ir Komisijai. Atitinkama valstybė narė gali nuspręsti įslaptinti tą pranešimą arba jo dalis.

Jeigu valstybėms narėms, Agentūrai arba Komisijai kyla susirūpinimą keliančių klausimų dėl ketinimo vykdyti tikslinius patikrinimus duomenų bazėse, jos apie tuos klausimus nedelsdamos praneša atitinkamai valstybei narei. Atitinkama valstybė narė atsižvelgia į tuos susirūpinimą keliančius klausimus.

2c. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. balandžio 8 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai 2 dalies įgyvendinimo ir pasekmių įvertinimą.

([1]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB (OL L 251, 2016 9 16, p. 1).

▼M2

2d. Oro sienų atžvilgiu 2a ir 2b dalys taikomos pereinamuoju laikotarpiu, ne ilgesniu kaip šeši mėnesiai nuo 2017 m. balandžio 7 d.

Išimtiniais atvejais, kai konkrečiame oro uoste yra konkrečių su infrastruktūra susijusių sunkumų, dėl kurių reikalingas ilgesnis prisitaikymo laikotarpis, kad būtų galima vykdyti sistemingus duomenų bazių patikrinimus nedarant neproporcingo poveikio eismo srautui, pirmoje pastraipoje nurodytą šešių mėnesių pereinamąjį laikotarpį galima pratęsti to konkretaus oro uosto atžvilgiu ne ilgiau kaip aštuoniolika mėnesių, taikant trečioje pastraipoje nustatytą procedūrą.

Tuo tikslu valstybė narė ne vėliau kaip per tris mėnesius iki pirmoje pastraipoje nurodyto pereinamojo laikotarpio pabaigos praneša Komisijai, Agentūrai ir kitoms valstybėms narėms apie konkrečius su infrastruktūra susijusius sunkumus atitinkamame oro uoste, numatomas jiems ištaisyti skirtas priemones ir reikiamą jų įgyvendinimo laikotarpį.

Jeigu yra konkrečių su infrastruktūra susijusių sunkumų, dėl kurių reikalingas ilgesnis prisitaikymo laikotarpis, Komisija per vieną mėnesį nuo trečioje pastraipoje nurodyto pranešimo gavimo dienos ir pasikonsultavusi su Agentūra leidžia atitinkamai valstybei narei pratęsti pereinamąjį laikotarpį atitinkamo oro uosto atžvilgiu ir prireikus nustato tokio pratęsimo trukmę.

2e. Patikrinimai 2 dalies a ir b punktuose nurodytose duomenų bazėse gali būti vykdomi iš anksto, remiantis pagal Tarybos direktyvą 2004/82/EB ([1]) arba kitus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus gautais duomenimis apie keleivius.

Jeigu tokie patikrinimai vykdomi iš anksto, remiantis tokiais duomenimis apie keleivius, iš anksto gauti duomenys patikrinami sienos perėjimo punkte palyginant juos su duomenimis kelionės dokumente. Taip pat patikrinami atitinkamo asmens tapatybė bei pilietybė, taip pat kelionės dokumento autentiškumas ir tinkamumas kirsti sieną.

2f. Nukrypstant nuo 2 dalies, asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę ir kurie kerta valstybių narių, kurių atžvilgiu jau sėkmingai užbaigtas patikrinimas pagal taikomas Šengeno vertinimo procedūras, tačiau dar nepriimtas sprendimas dėl kontrolės prie jų vidaus sienų panaikinimo pagal atitinkamas susijusių Stojimo aktų nuostatas, vidaus sausumos sienas, gali būti tikrinami jiems išvykstant, kaip nurodyta 2 dalyje, tik nesistemingai, remiantis rizikos vertinimu.

([1]) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis (OL L 261, 2004 8 6, p. 24).

▼B

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiai nuodugniai patikrinami šia tvarka:

a) nuodugnius patikrinimus atvykstant sudaro atitikimo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytoms atvykimą reglamentuojančioms sąlygoms patikrinimas, ir tam tikrais atvejais - dokumentų, leidžiančių gyventi ir verstis profesine veikla, patikrinimas. Tai apima išsamų šių aspektų nagrinėjimą:

▼M2

i) trečiosios šalies piliečio tapatybės ir pilietybės bei kelionės dokumento autentiškumo ir tinkamumo kirsti sieną patikrinimą, be kita ko, patikrinant atitinkamas duomenų bazes, visų pirma:

1. SIS;

2. Interpolo SLTD;

3. nacionalines duomenų bazes, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir pripažintus negaliojančiais kelionės dokumentus.

▼M3

Pasų ir kelionės dokumentų, kuriuose yra elektroninė laikmena (lustas), atveju patikrinamas lusto duomenų autentiškumas ir vientisumas atsižvelgiant į tai, ar turima galiojančių sertifikatų.

Išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių asmens bylos jau yra užregistruotos AIS, jeigu kelionės dokumente yra elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas ir jeigu tas veido atvaizdas gali būti techniškai prieinamas, atliekant šį patikrinimą taip pat patikrinamas tas luste įrašytas veido atvaizdas, kuris elektroniniu būdu palyginamas su vietoje nuskaitytu atitinkamo trečiosios šalies piliečio veido atvaizdu. Jei tai techniškai ir teisiškai įmanoma, šis patikrinimas gali būti atliekamas vietoje nuskaitytus pirštų atspaudus palyginant su elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytais pirštų atspaudais;

▼M2

ii) patikrinimą, ar prie kelionės dokumento, kai taikoma, pridėta reikalinga viza arba leidimas gyventi;

▼M3

iii) asmenų, kurių atvykimas arba atsisakymas leisti jiems atvykti turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, tapatybės patikrinimą pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 2 dalį ir, jei taikoma, tapatybės nustatymą pagal to reglamento 23 straipsnio 4 dalį;

▼M3

iiia) asmenų, kurių atvykimas arba atsisakymas leisti jiems atvykti turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis nėra pasiekęs ar viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės, ir, jeigu trečiųjų šalių piliečiai turi vienam arba dviem atvykimams išduotą vizą, patikrinimą, ar jie nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus, atliekant informacijos paiešką AIS pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnį;

▼B

iv) patikrinimą, siekiant nustatyti atitinkamo trečiosios šalies piliečio išvykimo ir atvykimo vietų bei numatomo buvimo tikslo tikrumą ir, jei reikia, atitinkamų patvirtinančių dokumentų patikrinimą;

v) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir tikslui, grįžimui į savo kilmės šalį ar vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jis tikrai būtų įleistas, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

▼M2

vi) patikrinimą, ar esama tikimybės, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis, jo transporto priemonė ir daiktai, kuriuos jis vežasi, sukels grėsmę bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Toks patikrinimas apima duomenų bei įspėjimų apie asmenis ir, jei būtina, objektų, nurodytų SIS ir kitose atitinkamose Sąjungos duomenų bazėse, tiesioginį patikrinimą ir veiksmą, kuris, jei reikia, turi būti atliekamas atsižvelgiant į įspėjimą. Tai nedaro poveikio nacionalinių ir Interpolo duomenų bazių tikrinimui;

▼B

b) jeigu trečiosios šalies pilietis turi 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą, atliekant nuodugnų atvykstančio asmens patikrinimą taip pat patikrinama vizos turėtojo asmens tapatybė ir vizos autentiškumas, atliekant informacijos paiešką Vizų informacinėje sistemoje (VIS), kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnyje;

▼M6

bb) jei trečiosios šalies pilietis turi ilgalaikę vizą arba leidimą gyventi, atliekant nuodugnius patikrinimus jam atvykstant patikrinama to ilgalaikės vizos ar leidimo gyventi turėtojo tapatybė ir tos ilgalaikės vizos arba leidimo gyventi autentiškumas ir galiojimas, atliekant paiešką VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 22g straipsnį.

Tokiomis aplinkybėmis, kai nepavyksta patikrinti ilgalaikės vizos ar leidimo gyventi turėtojo tapatybės arba ilgalaikės vizos arba leidimo gyventi autentiškumo ir galiojimo, arba kai yra abejonių dėl dokumento turėtojo tapatybės ar ilgalaikės vizos arba leidimo gyventi arba kelionės dokumento autentiškumo, tų kompetentingų institucijų tinkamai įgalioti darbuotojai patikrina dokumento lustą;

▼M6

_____

▼B

g) nuodugnius patikrinimus išvykstant sudaro:

▼M3

i) trečiosios šalies piliečio tapatybės ir pilietybės bei kelionės dokumento autentiškumo ir tinkamumo kirsti sieną patikrinimas, be kita ko, patikrinant atitinkamas duomenų bazes, visų pirma:

1. SIS;

2. Interpolo SLTD duomenų bazę;

3. nacionalines duomenų bazes, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus kelionės dokumentus.

Pasų ir kelionės dokumentų, kuriuose yra elektroninė laikmena (lustas), atveju patikrinamas lusto duomenų autentiškumas ir vientisumas atsižvelgiant į tai, ar turima galiojančių sertifikatų.

Išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių asmens bylos jau yra užregistruotos AIS, jeigu kelionės dokumente yra elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas ir jeigu tas veido atvaizdas gali būti techniškai prieinamas, atliekant šį patikrinimą taip pat patikrinamas tas veido atvaizdas, kuris elektroniniu būdu palyginamas su vietoje nuskaitytu atitinkamo trečiosios šalies piliečio veido atvaizdu. Jei tai techniškai ir teisiškai įmanoma, šis patikrinimas gali būti atliekamas vietoje nuskaitytus pirštų atspaudus palyginant su elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytais pirštų atspaudais;

▼M2

ii) patikrinimas, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, be kita ko, patikrinant SIS ir kitas atitinkamas Sąjungos duomenų bazes. Tai nedaro poveikio nacionalinių ir Interpolo duomenų bazių tikrinimui;

▼M3

iii) asmenų, kurių išvykimas turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, asmens tapatybės patikrinimas pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 2 dalį ir, jei taikoma, tapatybės nustatymas pagal to reglamento 23 straipsnio 4 dalį;

▼M3

iv) asmenų, kurių išvykimas turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės, atliekant informacijos paiešką AIS pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 3 dalį;

▼B

h) be g punkte nurodomų patikrinimų nuodugnius patikrinimus išvykstant taip pat gali sudaryti:

i) patikrinimas, ar asmuo turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, išskyrus atvejus, kai jis turi galiojantį leidimą gyventi; toks patikrinimas gali apimti informacijos paiešką VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnį;

▼M3

_____

▼M2

_____

▼M3

i) siekiant nustatyti bet kurio asmens, kuris neatitinka arba gali nebeatitikti atvykimo, buvimo arba gyvenimo valstybių narių teritorijoje sąlygų, tapatybę, gali būti atliekama informacijos paieška VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 20 straipsnį ir AIS pagal Reglamento (ES) 2017/2226 27 straipsnį;

▼M2

ia) patikrinimai a punkto i ir vi papunkčiuose ir g punkte nurodytose duomenų bazėse gali būti vykdomi iš anksto, remiantis pagal Direktyvą 2004/82/EB arba kitus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus gautais duomenimis apie keleivius.

Jeigu tokie patikrinimai vykdomi iš anksto, remiantis tokiais duomenimis apie keleivius, iš anksto gauti duomenys patikrinami sienos perėjimo punkte palyginant juos su duomenimis kelionės dokumente. Taip pat patikrinama atitinkamo asmens tapatybė bei pilietybė, taip pat kelionės dokumento autentiškumas ir tinkamumas kirsti sieną;

ib) tais atvejais, kai kyla abejonių dėl kelionės dokumento autentiškumo arba dėl trečiosios šalies piliečio tapatybės, patikrinimai, jei įmanoma, apima bent vieno iš biometrinių identifikatorių, integruotų į kelionės dokumentus, patikrinimą.

▼B

4. Jeigu yra tam reikalingos sąlygos ir trečiosios šalies pilietis pateikia tokį prašymą, šiuos nuodugnius patikrinimus galima atlikti ne viešoje vietoje.

▼M5

4a. Jeigu atitinkamose duomenų bazėse, įskaitant daugybinių tapatybių detektorių, atliekant atvykstančio arba išvykstančio asmens duomenų patikrinimą per Europos paieškos portalą, sukurtus atitinkamai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/817 ([1]) 25 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį, aptinkama geltona sąsaja arba nustatoma raudona sąsaja, sienos apsaugos pareigūnas, norėdamas įvertinti susietų tapatybės duomenų ar kelionės dokumento duomenų skirtumus, duomenis patikrina bendroje tapatybės duomenų saugykloje, sukurtoje to reglamento 17 straipsnio 1 dalimi, ar SIS arba abiejose. Sienos apsaugos pareigūnas atlieka papildomą tikrinimą, kuris būtinas sprendimui dėl statuso ir sąsajos spalvos priimti.

Pagal Reglamento (ES) 2019/817 69 straipsnio 1 dalį ši dalis taikoma pradėjus veikti daugybinių tapatybių detektoriui pagal to reglamento 72 straipsnio 4 dalį.

▼B

5. Nedarant poveikio antrai pastraipai, trečiųjų šalių piliečiams, kurių atžvilgiu atliekamas nuodugnus antros linijos patikrinimas, jiems suprantama kalba arba kalba, kurią, kaip manoma, jie pagrįstai turėtų suprasti, teikiama rašytinė informacija arba kitu veiksmingu būdu pranešama apie tokio patikrinimo tikslą ir tvarką.

Ši informacija turi būti prieinama visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis ir šalies arba šalių, su kuriomis ribojasi atitinkama valstybė narė, kalba (kalbomis), ir joje turi būti nurodoma, kad trečiosios šalies pilietis gali prašyti nurodyti sienos apsaugos pareigūnų, atliekančių nuodugnų antros linijos patikrinimą, pavardes bei pareigų identifikavimo numerį ir sienos perėjimo punkto pavadinimą bei sienos kirtimo datą.

6. Asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimai atliekami pagal Direktyvą 2004/38/EB.

7. Išsamios registruotiną informaciją reglamentuojančios taisyklės nustatytos II priede.

8. Jeigu taikomi 5 straipsnio 2 dalies a arba b punktai, valstybės narės taip pat gali numatyti nuostatas, kuriomis leidžiama nukrypti nuo šiame straipsnyje nustatytų taisyklių.

▼M3

9. Trečiosios šalies pilietis informuojamas apie didžiausią leidžiamo buvimo dienų skaičių, kurį nustatant atsižvelgiama į atvykimų skaičių ir buvimo trukmę, leidžiamus pagal vizą. Tą informaciją pateikia sienos apsaugos pareigūnas patikrinimų kertant sieną metu arba ji nurodoma naudojant sienų perėjimo punktuose įdiegtą įrangą, kuria trečiosios šalies piliečiams būtų suteikta galimybė pasinaudoti saityno paslaugomis, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/2226 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

([1]) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27).

▼M3

8a straipsnis

Savitarnos sistemų naudojimas išankstiniam duomenų registravimui AIS

1. Asmenys, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS pagal 6a straipsnį, gali pasinaudoti savitarnos sistemomis šio straipsnio 4 dalies a punkte nurodytiems duomenims AIS iš anksto užregistruoti, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) kelionės dokumente yra elektroninė laikmena (lustas) ir lusto duomenų autentiškumas ir vientisumas patvirtinami naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;

b) kelionės dokumento elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas, kuris gali būti techniškai prieinamas naudojantis savitarnos sistema siekiant patikrinti kelionės dokumento turėtojo tapatybę, elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytą veido atvaizdą palyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu; jei tai techniškai ir teisiškai įmanoma, šis patikrinimas gali būti atliekamas vietoje nuskaitytus pirštų atspaudus palyginant su kelionės dokumento elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytais pirštų atspaudais.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį savitarnos sistemoje patikrinama, ar asmuo anksčiau buvo užregistruotas AIS, ir patikrinama trečiosios šalies piliečio tapatybė pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 2 dalį.

3. Vadovaujantis Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 4 dalimi, savitarnos sistemoje tapatybė nustatoma pagal šio reglamento 27 straipsnį.

Be to, pagal Reglamento (ES) 2017/2226 23 straipsnio 4 dalį atliekant tapatybės nustatymą AIS:

a) jeigu trečiųjų šalių piliečiams taikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti ir jeigu atliekant Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų duomenų paiešką VIS paaiškėja, kad asmuo yra užregistruotas VIS, pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnio 6 dalį atliekamas pirštų atspaudų patikrinimas, juos palyginant su saugomais VIS duomenimis. Jei asmens nepavyksta patikrinti pagal šio straipsnio 2 dalį, naudojamasi VIS duomenimis siekiant nustatyti asmens tapatybę pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 20 straipsnį;

b) jeigu trečiųjų šalių piliečiams netaikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti ir jeigu nustatant tapatybę pagal Reglamentą (ES) 2017/2226 27 straipsnį AIS nerandama šių asmenų duomenų, atliekama informacijos paieška VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 19a straipsnį.

▼M3

4. Jeigu su šio straipsnio 1 dalyje nurodytu asmeniu susiję duomenys neužregistruoti AIS pagal 2 ir 3 dalis:

a) trečiųjų šalių piliečiai, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti, naudodamiesi savitarnos sistema, AIS iš anksto užregistruoja Reglamento (ES) 2017/2226 16 straipsnio 1 dalyje ir 16 straipsnio 2 dalies c–f punktuose išvardytus duomenis ir tam tikrais atvejais – 16 straipsnio 6 dalyje nurodytus duomenis, o trečiųjų šalių piliečiai, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti, naudodamiesi savitarnos sistema, AIS iš anksto užregistruoja to reglamento 17 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, 16 straipsnio 2 dalies c punkte išvardytus duomenis ir tam tikrais atvejais – 17 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytus duomenis;

b) po to šis asmuo nukreipiamas pas sienos apsaugos pareigūną, kuris:

   i) iš anksto užregistruoja visus reikiamus duomenis, kurių nebuvo galima surinkti naudojant savitarnos sistemą;

   ii) patikrina:

      — ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka priešais sienos apsaugos pareigūną esančio asmens turimą dokumentą,

      — ar vietoje nuskaitytas atitinkamo asmens veido atvaizdas atitinka veido atvaizdą, kuris buvo nuskaitytas naudojantis savitarnos sistema, ir

      — jeigu asmenys neturi pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 reikalaujamos vizos, ar vietoje nuskaityti atitinkamo asmens pirštų atspaudai atitinka pirštų atspaudus, kurie buvo nuskaityti naudojantis savitarnos sistema;

   iii) kai yra priimtas sprendimas leisti atvykti arba atsisakyti leisti atvykti, patvirtina šios dalies a punkte nurodytus duomenis ir įveda AIS pagal Reglamento (ES) 2017/2226 16 straipsnio 2 dalies a ir b punktus arba 18 straipsnio 6 dalies a, b, c ir d punktus numatytus duomenis.

5. Jeigu atlikus 2 ir 3 dalyse numatytas operacijas paaiškėja, kad 1 dalyje nurodyto asmens duomenys užregistruoti AIS, savitarnos sistema įvertina, ar reikia atnaujinti kuriuos nors iš 4 dalies a punkte nurodytų duomenų.

6. Jeigu po 5 dalyje nurodyto įvertinimo paaiškėja, kad AIS yra užregistruota 1 dalyje nurodyto asmens byla, bet jo duomenis reikia atnaujinti, asmuo:

a) naudodamasis savitarnos sistema iš anksto užregistruoja atnaujintus duomenis AIS;

▼M3

b) yra nukreipiamas pas sienos apsaugos pareigūną, kuris patikrina, ar atnaujinti duomenys pagal šio straipsnio a punktą yra teisingi, ir, kai yra priimtas sprendimas leisti atvykti arba atsisakyti leisti atvykti, atnaujina atitinkamo asmens bylą pagal Reglamento (ES) 2017/2226 14 straipsnio 2 dalį.

7. Naudojimąsi savitarnos sistemomis prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto savitarnos sistemos naudojimo nustatymą.

8b straipsnis

Asmenų, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, naudojimasis savitarnos sistemomis ir e. vartais siekiant kirsti sieną

1. Asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS pagal 6a straipsnį, gali būti leista pasinaudoti savitarnos sistema, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) kelionės dokumente yra elektroninė laikmena (lustas) ir lusto duomenų autentiškumas ir vientisumas patvirtinami naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;

b) kelionės dokumento elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas, kuris gali būti techniškai prieinamas naudojantis savitarnos sistema siekiant patikrinti kelionės dokumento turėtojo tapatybę, tą veido atvaizdą palyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu; ir

c) asmuo jau yra užregistruotas arba iš anksto užregistruotas AIS.

2. Jeigu tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, patikrinimai kertant sieną atvykstant, numatyti 8 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose, ir patikrinimai kertant sieną išvykstant, numatyti 8 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 3 dalies g ir h punktuose, gali būti atliekami naudojant savitarnos sistemą. Jeigu patikrinimai kertant sieną atliekami naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą, vykdant patikrinimus išvykstant atliekami ir 8 straipsnio 3 dalies h punkte numatyti patikrinimai.

Jei asmeniui suteikiama galimybė pasinaudoti pagal 8d straipsnį valstybės narės nustatyta nacionaline supaprastinimo programa, patikrinimai kertant sieną atvykstant, atliekami naudojant savitarnos sistemą, gali neapimti 8 straipsnio 3 dalies a punkto iv ir v papunkčiuose nurodytų aspektų nagrinėjimo, jei tas asmuo kerta tos valstybės narės išorės sienas arba kitos valstybės narės, kuri yra sudariusi susitarimą su valstybe nare, kuri suteikė 8d straipsnio 9 dalyje nurodytą galimybę, išorės sienas.

3. Atvykstant ir išvykstant per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui. Tas sienos apsaugos pareigūnas stebi patikrinimų kertant sieną rezultatus ir, atsižvelgdamas į tuos rezultatus, leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, tą asmenį nukreipia pas sienos apsaugos pareigūną, kuris atlieka tolesnius patikrinimus.

▼M3

4. Aptariamas asmuo pas sienos apsaugos pareigūną pagal 3 dalį nukreipiamas tokiais atvejais:

a) jeigu netenkinama viena arba daugiau iš 1 dalyje išvardytų sąlygų;

b) jeigu 2 dalyje numatytų patikrinimų atvykstant arba išvykstant rezultatai rodo, kad netenkinama viena arba kelios atvykimo ar išvykimo sąlygų;

c) jeigu gavus 2 dalyje numatytų patikrinimų atvykstant arba išvykstant rezultatus kyla abejonių dėl asmens tapatybės arba jeigu tie rezultatai rodo, kad tas asmuo laikomas keliančiu grėsmę kurios nors iš valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai arba tarptautiniams santykiams arba visuomenės sveikatai;

d) jeigu kyla abejonių;

e) jeigu nėra e. vartų.

5. Be 4 dalyje nurodytų atvejų, sienos kirtimą prižiūrintis sienos apsaugos pareigūnas gali nuspręsti nukreipti savitarnos sistemą naudojantį asmenį pas sienos apsaugos pareigūną ir dėl kitų priežasčių.

6. Asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS pagal 6a straipsnio 1 dalį ir kurie pasinaudojo savitarnos sistema, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną, gali būti leista naudotis e. vartais. Jeigu pasinaudojama e. vartais, atvykimo ir (arba) išvykimo įrašas atitinkamai užregistruojamas ir susiejamas su atitinkama asmens byla pagal Reglamento (ES) 2017/2226 14 straipsnį, kai siena kertama per e. vartus. Jeigu e. vartai ir savitarnos sistema atskirti fiziškai, prie e. vartų atliekamas naudotojo tapatybės patikrinimas siekiant patikrinti, ar e. vartais besinaudojantis asmuo yra tas pats asmuo, kuris pasinaudojo savitarnos sistema. Šis patikrinimas atliekamas naudojant bent vieną biometrinį identifikatorių.

7. Jeigu netenkinamos šio straipsnio 1 dalies a arba b punkte arba juose abiejuose išvardytos sąlygos, dalis patikrinimų kertant sieną atvykstant pagal 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktus ir išvykstant pagal 8 straipsnio 3 dalies g ir h punktus gali būti atliekama naudojant savitarnos sistemą. Sienos apsaugos pareigūnas gali atlikti tik tuos patikrinimus pagal 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktus bei 8 straipsnio 3 dalies g ir h punktus, kurie negali būti atliekami naudojant savitarnos sistemą. Be to, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka priešais tą sienos apsaugos pareigūną esančio asmens turimą dokumentą.

8. Naudojimąsi savitarnos sistemomis ir e. vartais prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto savitarnos sistemos ir (arba) e. vartų naudojimo nustatymą.

▼M3

9. Šis straipsnis nedaro poveikio valstybių narių galimybei leisti Sąjungos Europos laisvosios prekybos asociacijos, Europos ekonominės erdvės valstybės piliečiams bei Šveicarijos piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams, kurių sienos kirtimas neturi būti registruojamas AIS, kertant sieną naudotis savitarnos sistemomis e. vartai arba abiem šiais būdais.

8c straipsnis

Automatizuotos sienų kontrolės sistemų standartai

Automatizuotos sienų kontrolės sistemos suprojektuojamos taip, kad jomis kiek įmanoma galėtų naudotis visi asmenys, išskyrus jaunesnius nei 12 metų vaikus. Be to, jos sukuriamos taip, kad jomis būtų užtikrinta visapusiška pagarba žmogaus orumui, ypač kai tai susiję su pažeidžiamais asmenimis. Jei valstybės narės nusprendžia naudoti automatizuotos sienų kontrolės sistemas, jos užtikrina, kad būtų pakankamai darbuotojų, kurie padėtų asmenims naudotis tomis sistemomis.

8d straipsnis

Nacionalinės supaprastinimo programos

1. Kiekviena valstybė narė gali nustatyti savanorišką programą (toliau – nacionalinė supaprastinimo programa), kad trečiųjų šalių piliečiai arba konkrečios trečiosios šalies piliečiai, nesinaudojantys laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, kirsdami valstybės narės išorės sieną galėtų pasinaudoti pagal 2 dalį supaprastinta tvarka.

2. Nukrypstant nuo 8 straipsnio 3 dalies a punkto, nuodugnūs atvykstančių šio straipsnio 1 dalyje nurodytų trečiųjų šalių piliečių, kuriems suteikta teisė pasinaudoti nacionaline supaprastinimo programa, patikrinimai tokiems trečiųjų šalių piliečiams kertant valstybės narės išorės sieną neprivalo apimti 8 straipsnio 3 dalies a punkto iv ir v papunkčiuose nurodytų aspektų nagrinėjimo.

3. Valstybė narė atlieka trečiųjų šalių piliečių, teikiančių prašymą pasinaudoti nacionaline supaprastinimo programa, išankstinį įvertinimą, kad visų pirma patikrintų, ar tenkinamos 4 dalyje nurodytos sąlygos.

Tokį trečiųjų šalių piliečių išankstinį įvertinimą atlieka sienos apsaugos pareigūnai, vizų institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 767/2008 4 straipsnio 3 punkte, arba imigracijos institucijos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2017/2226, 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte.

4. 3 dalyje nurodytos institucijos teisę dalyvauti nacionalinėje supaprastintoje programoje asmeniui suteikia tik tuo atveju, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

a) prašymą pateikęs asmuo tenkina 6 straipsnio 1 dalyje nustatytas atvykimo sąlygas;

b) prašymą pateikusio asmens kelionės dokumentas ir, jei taikoma, viza, ilgalaikė viza arba leidimas gyventi yra galiojantys ir tikri, nesuklastoti ir nepadirbti;

▼M3

c) prašymą pateikęs asmuo įrodo dažnų arba reguliarių kelionių poreikį arba pagrindžia ketinimą keliauti dažnai arba reguliariai;

d) prašymą pateikęs asmuo įrodo savo sąžiningumą ir patikimumą, visų pirma, jei taikoma, ankstesnių vizų arba riboto teritorinio galiojimo vizų teisėtą naudojimą, savo ekonominę padėtį kilmės šalyje ir savo tikrą ketinimą išvykti iš valstybių narių teritorijos prieš pasibaigiant leidžiamo buvimo laikotarpiui. Pagal Reglamento (ES) 2017/2226 25 straipsnį šio straipsnio 3 dalyje nurodytos institucijos turi prieigą prie AIS, ar prašymą pateikęs asmuo anksčiau nėra viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės;

e) prašymą pateikęs asmuo pagrindžia numatomo buvimo tikslą ir sąlygas;

f) prašymą pateikęs asmuo turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo trukmei ir grįžimui į kilmės arba gyvenamosios vietos šalį arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

g) patikrinami SIS esantys duomenys.

5. Pirmoji galimybė pasinaudoti nacionaline supaprastinta programa suteikiama ne ilgiau kaip vieneriems metams. Prieiga gali būti pratęsta ne ilgesniam kaip dar 5 metų laikotarpiui arba iki kelionės dokumento, išduotų daugkartinių vizų, ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi galiojimo laikotarpio pabaigos, priklausomai nuo to, kuris laikotarpis yra trumpesnis.

Pratęsus šią galimybę valstybė narė kasmet pakartotinai įvertina kiekvieno trečiosios šalies piliečio, kuriam suteikta teisė pasinaudoti nacionaline supaprastinta programa, padėtį, siekiant užtikrinti, kad remiantis atnaujinta informacija, tas trečiosios šalies pilietis ir toliau atitiktų 4 dalyje nustatytas sąlygas. Šis pakartotinis įvertinimas gali būti atliekamas vykdant patikrinimus kertant sieną.

6. Atliekant nuodugnius patikrinimus atvykstant pagal 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktus ir nuodugnius patikrinimus išvykstant pagal 8 straipsnio 3 dalies g punktą taip pat patikrinama, ar trečiosios šalies pilietis gali teisėtai naudotis nacionaline supaprastinta programa.

Sienos apsaugos pareigūnai gali pagal 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktus tikrinti trečiosios šalies pilietį, kuris naudojasi nacionaline supaprastinta programa, jam atvykstant ir pagal 8 straipsnio 3 dalies g punktą – jam išvykstant, elektroniniu būdu nelygindami biometrinių duomenų, tačiau palygindami elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytą veido atvaizdą ir trečiosios šalies piliečio AIS asmens byloje esantį veido atvaizdą su to trečiosios šalies piliečio veidu. Nuodugnus patikrinamas atliekamas laikantis atsitiktinės tvarkos ir remiantis rizikos analize.

7. 3 dalyje nurodytos institucijos nedelsdamos atšaukia trečiosios šalies piliečiui suteiktą teisę dalyvauti nacionalinėje supaprastintoje programoje jeigu paaiškėja, kad nebuvo tenkinamos sąlygos, kuriomis suteikiama galimybė pasinaudoti ta programa, arba nebetenkinamos sąlygos.

▼M3

8. Pagal 3 dalį tikrinant, ar prašymą pateikęs asmuo tenkina 4 dalyje nustatytas sąlygas, ypač daug dėmesio skiriama įvertinimui, ar prašymą pateikęs asmuo kelia nelegalios imigracijos riziką arba ar kelia grėsmę kurios nors ir valstybių narių saugumui ir ar prašymą pateikęs asmuo ketina leidžiamo buvimo laikotarpiu išvykti iš valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijos.

Numatomam buvimui skirtos pragyvenimo lėšos įvertinamos atsižvelgiant į numatomo buvimo ar buvimų trukmę bei tikslą (-us) ir remiantis vidutinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje (-ose) valstybėje (-ėse) narėje (-ėse), grindžiamomis valstybių narių pagal 39 straipsnio 1 dalies c punktą nustatytomis orientacinėmis kainomis. Rėmimo ir asmens apgyvendinimo įrodymas taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

Prašymo nagrinėjimas visų pirma grindžiamas pateiktų dokumentų autentiškumu bei patikimumu ir prašymą pateikusio asmens padarytų pareiškimų tikrumu bei patikimumu. Jeigu už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė turi abejonių dėl prašymą pateikusio asmens, jo teiginių arba pateiktų patvirtinamųjų dokumentų, prieš priimdama sprendimą dėl prašymo ji gali pasikonsultuoti su kitomis valstybėmis narėmis.

9. Savo nacionalines supaprastinimo programas pagal šį straipsnį nustačiusios dvi ar daugiau valstybių narių gali tarpusavyje sudaryti susitarimą, kad užtikrintų, jog jų nacionalinėmis supaprastintomis programomis besinaudojantys asmenys galėtų naudotis kitoje nacionalinėje programoje pripažįstama supaprastinta tvarka. Per vieną mėnesį nuo tokio susitarimo sudarymo jo kopija pateikiama Komisijai.

10. Rengdamos nacionalinę supaprastinimo programą, valstybės narės užtikrina, kad jų programos eksploatavimo sistema atitiktų Reglamento (ES) 2017/2226 43 straipsnyje nustatytus duomenų saugumo standartus. Valstybės narės atlieka tinkamą informacijos saugumo rizikos vertinimą ir aiškiai nurodoma atsakomybė už saugumą visais proceso etapais.

11. Iki trečiųjų šio straipsnio taikymo metų pabaigos Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai jo įgyvendinimo įvertinimą. Remdamiesi tuo įvertinimu, Europos Parlamentas arba Taryba gali paprašyti Komisijos pasiūlyti nustatyti Sąjungos programą dažnai keliaujantiems ir iš anksto įvertintiems trečiųjų šalių piliečiams.

▼B

9 straipsnis

Patikrinimų kertant sieną sušvelninimas

1. Susiklosčius išimtinėms ir nenumatytoms aplinkybėms, patikrinimai kertant išorės sienas gali būti sušvelninti. Tokiomis išimtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis laikomos aplinkybės, kai dėl nenumatytų įvykių eismas tampa toks intensyvus, jog laukimo prie sienos perėjimo punkto laikas pernelyg pailgėja, ir išnaudojami visi personalo, priemonių ir organizaciniai ištekliai.

▼B

2. Kai patikrinimai kertant sieną sušvelninami pagal 1 dalį, pirmenybė paprastai teikiama ne patikrinimams kertant sieną išvykstant, o patikrinimams kertant sieną atvykstant.

Sprendimą sušvelninti patikrinimus kertant sieną priima sienos perėjimo punktui vadovaujantis sienos apsaugos pareigūnas.

Toks patikrinimų kertant sieną sušvelninimas yra laikinas, jis tikslinamas pagal aplinkybes ir įvedamas laipsniškai.

▼M3

3. NET ir sušvelninus patikrinimus, sienos apsaugos pareigūnas, laikydamasis 6a straipsnio, įveda duomenis į AIS. Kai duomenų negalima įvesti elektroniniu būdu, jie įvedami rankiniu būdu.

3a. Jeigu nėra techninių galimybių įvesti duomenis į centrinę AIS sistemą arba jei centrinė AIS sistema neveikia, taikomos visos šios nuostatos:

i) nukrypstant nuo šio reglamento 6a straipsnio, Reglamento (ES) 2017/2226 16–20 straipsniuose nurodyti duomenys laikinai saugomi vienodoje nacionalinėje sąsajoje, kaip apibrėžta to reglamento 7 straipsnyje. Jeigu tai neįmanoma, duomenys laikinai saugomi vietoje elektronine forma. Abiem atvejais duomenys į AIS centrinę sistemą įvedami, kai tik pašalinamos techninės kliūtys arba sistema pradeda veikti. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių ir pasirūpina reikiama infrastruktūra, įranga ir ištekliais, siekdamos užtikrinti, kad tokius duomenis laikinai saugoti vietoje būtų galima bet kuriuo metu ir visuose jų sienų perėjimo punktuose;

Nedarant poveikio pagal šį reglamentą nustatytai pareigai atlikti patikrinimus kertant sieną, sienos apsaugos pareigūnas išimtiniu atveju, kai techniškai neįmanoma įvesti duomenų į AIS centrinę sistemą ir į vienodą nacionalinę sąsają bei techniškai neįmanoma vietoje laikinai išsaugoti duomenų elektroniniu formatu, atvykimo ir (arba) išvykimo duomenis išsaugo rankiniu būdu pagal Reglamento (ES) 2017/2226 16–20 straipsnius, išskyrus biometrinius duomenis, ir trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente uždeda atvykimo arba išvykimo spaudą. Šie duomenys į AIS centrinę sistemą įvedami, kai tik tai techniškai įmanoma.

Valstybės narės pagal Reglamento (ES) 2017/2226 21 straipsnio 2 dalį informuoja Komisiją apie kelionės dokumentų antspaudavimą šio punkto antroje pastraipoje nurodytais išimtiniais atvejais;

ii) nukrypstant nuo šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies a punkto iii papunkčio ir g punkto iv papunkčio, jei tai techniškai įmanoma, 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą turinčių trečiųjų šalių piliečių tapatybė tikrinama tiesiogiai atliekant informacijos paiešką VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnį.

▼B

4. Kiekviena valstybė narė kartą per metus pateikia Europos Parlamentui ir Komisijai šio straipsnio taikymo ataskaitą.

▼B

10 straipsnis

Atskiros juostos ir informaciniai ženklai

1. Kad būtų vykdomas asmenų patikrinimas pagal 8 straipsnį, valstybės narės įrengia atskiras juostas, visų pirma oro uostų sienos perėjimo punktuose. Šios juostos ženklinamos III priede nurodytais ženklais su nuorodomis.

Valstybės narės gali įrengti atskiras juostas savo jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose ir prie sienų tarp valstybių narių, kurios netaiko 22 straipsnio prie savo bendrų sienų. Jeigu valstybės narės prie šių sienų įrengia atskiras juostas, naudojami III priede nurodyti ženklai su nuorodomis.

Valstybės narės užtikrina, kad tokios juostos būtų aiškiai pažymėtos, įskaitant tuos atvejus, kai, siekiant užtikrinti optimalų sieną kertančių asmenų srautą, taisyklės dėl skirtingų juostų naudojimo laikinai atšaukiamos pagal šio straipsnio 4 dalį.

2. Asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, turi teisę naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo A dalyje nurodytu ženklu („ES, EEE, CH“). Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“) ir B2 dalyje nurodytu ženklu („Visi pasai“).

Trečiųjų šalių piliečiai, kurie neprivalo turėti vizos kirsdami valstybių narių išorės sienas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 539/2001, ir trečiųjų šalių piliečiai, turintys galiojantį leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, gali naudotis juostomis, pažymėtomis šio reglamento III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“). Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis šio reglamento III priedo B2 dalyje nurodytu ženklu („Visi pasai“).

Visi kiti asmenys naudojasi juostomis, pažymėtomis III priedo B2 dalyje („Visi pasai“) nurodytu ženklu.

Užrašai ant ženklų, nurodyti pirmoje, antroje ir trečioje pastraipose, gali būti užrašyti tokia kalba arba kalbomis, kurias kiekviena valstybė narė laiko tinkamomis.

Valstybės narės neprivalo įrengti atskirų juostų, pažymėtų III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“). Atsižvelgdamos į praktinius poreikius valstybės narės nusprendžia, ar ir kuriuose sienos perėjimo punktuose šios juostos turėtų būti įrengtos.

3. Jūrų uostų ir sausumos sienos perėjimo punktuose valstybės narės gali paskirstyti transporto priemonių eismą į skirtingas eismo juostas lengviesiems ir sunkiasvoriams automobiliams bei autobusams, naudodamos III priedo C dalyje nurodytus ženklus.

Atsižvelgdamos į vietos aplinkybes, kai tinkama, valstybės narės gali keisti nuorodas tokiuose ženkluose.

▼M3

3a. Kai valstybės narės nusprendžia naudoti e. vartus, savitarnos sistemas arba automatines sienos kontrolės sistemas, jos naudoja III priedo D dalyje numatytus ženklus atitinkamoms eismo juostoms žymėti.

3b. Kai valstybės narės nusprendžia nustatyti nacionalinę supaprastinimo programą pagal 8d straipsnį, jos gali nuspręsti naudoti konkrečias eismo juostas trečiųjų šalių piliečiams, kurie naudojasi tokiomis nacionalinėmis supaprastinimo programomis. Atitinkamoms eismo juostoms žymėti jos naudoja III priedo E dalyje numatytus ženklus.

▼B

4. Konkrečiame sienos perėjimo punkte laikinai sutrikus eismo srautų pusiausvyrai, kompetentingos institucijos gali atšaukti skirtingų juostų naudojimo taisykles tokiam laikotarpiui, kuris reikalingas pusiausvyros sutrikimui pašalinti.

▼M3

11 straipsnis

Kelionės dokumentų antspaudavimas

1. Jeigu tai aiškiai nustatyta jos nacionalinėje teisėje, valstybė narė gali antspauduoti jos išduotą leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą turinčių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentą jiems atvykstant ir išvykstant.

2. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 693/2003 išduotą supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą turinčio trečiosios šalies piliečio kelionės dokumentas antspauduojamas atvykstant ir išvykstant. Be to, pagal Reglamentą (EB) Nr. 693/2003 išduotą galiojantį supaprastinto tranzito dokumentą turinčių trečiųjų šalių piliečių, kurie vyksta tranzitu traukiniu ir neišlipa jokios valstybės narės teritorijoje, kelionės dokumentas antspauduojamas atvykstant ir išvykstant.

3. Trečiosios šalies piliečių, su nacionaline vienam arba dviem atvykimams išduota trumpalaike viza atvykstančių į valstybės narės, kuri dar visapusiškai netaiko Šengeno *acquis*, bet naudoja AIS, teritoriją ar išvykstančio iš šios teritorijos, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.

4. Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės nustatytos IV priede.

12 straipsnis

Trumpalaikio buvimo trukmės sąlygų neatitikimo prielaida

1. Nepažeidžiant 12a straipsnio nuostatų, jeigu dėl valstybės narės teritorijoje esančio trečiosios šalies piliečio AIS nėra sukurta asmens byla arba šio asmens atvykimo ir (arba) išvykimo įraše nėra duomenų apie išvykimo datą pasibaigus leidžiamo buvimo laikotarpiui, kompetentingos institucijos gali daryti prielaidą, kad šis trečiosios šalies pilietis neatitinka arba nebeatitinka leistino buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės sąlygų.

▼M3

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta prielaida netaikomas trečiosios šalies piliečiui, kuris gali bet kokiu būdu pateikti patikimų įrodymų, kad jis pagal Sąjungos teisę naudojasi laisvo judėjimo teise arba turi leidimą gyventi ar ilgalaikę vizą. Kai taikytina, taikomas Reglamento (ES) 2017/2226 35 straipsnis.

3. 1 dalyje nurodyta prielaida gali būti paneigta, jei trečiosios šalies pilietis bet kokiu būdu pateikia patikimų įrodymų, pavyzdžiui, transporto bilietus arba buvimo už valstybių narių teritorijos ribų ar ankstesnio leidimo gyventi arba ilgalaikės vizos galiojimo laikotarpio pabaigos įrodymų, liudijančių, kad jis laikėsi trumpalaikio buvimo trukmės sąlygų.

Paneigimo atveju kompetentingos institucijos prireikus AIS sukuria asmens bylą arba AIS nurodo dieną, kurią, šis trečiosios šalies pilietis kirto vienos iš valstybių narių išorės sieną arba valstybės narės, kuri dar visapusiškai netaiko Šengeno *acquis*, bet naudoja AIS, vidaus sieną pagal Reglamento (ES) 2017/2226 20 straipsnį, ir vietą, kurioje jis tai padarė.

4. Jeigu 1 dalyje nurodyta prielaida nepaneigiama, valstybių narių teritorijoje esantis trečiosios šalies pilietis gali būti grąžintas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB ([1]).

Trečiosios šalies pilietis, pagal Sąjungos teisę besinaudojantis laisvo judėjimo teise, gali būti grąžintas tik pagal Direktyvą 2004/38/EB.

12a straipsnis

Pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės

1. 180 dienų nuo AIS veikimo pradžios, siekdami atvykimo ar išvykimo metu patikrinti, ar asmuo, kuriam leista atvykti trumpalaikiam buvimui, nėra viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo trukmės, ir atitinkamais atvejais atvykimo metu patikrinti, ar atvykstantys asmenys nėra viršiję pagal trumpalaikio buvimo vienam arba dviem atvykimams išduotą vizą leidžiamų atvykimų skaičiaus, sienos apsaugos pareigūnai atsižvelgia į buvimą valstybių narių teritorijoje 180 dienų laikotarpiu iki atvykimo arba išvykimo patikrindami ne tik AIS užregistruotus atvykimo ir (arba) išvykimo duomenis, bet ir kelionės dokumentuose esančius spaudus.

2. Jeigu asmuo atvyko į valstybių narių teritoriją iki AIS veikimo pradžios ir iš jos išvyksta EES pradėjus veikti, išvykimo metu AIS sukuriama asmens byla ir į atvykimo ir (arba) išvykimo įrašą įrašoma to atvykimo diena pagal Reglamento (ES) 2017/2226 16 straipsnio 2 dalį. Šios dalies taikymas neapribojamas 180 dienų nuo AIS veikimo pradžios laikotarpiu, kaip nurodyta 1 dalyje. Esant atvykimo spaudo datos ir AIS užregistruotų duomenų neatitikimui, pirmenybė teikiama įvažiavimo datos spaudui.

([1]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

▼M7

13 straipsnis

Sienų stebėjimas

1. Svarbiausias sienų stebėjimo tikslas – užkirsti kelią neteisėto sienos kirtimo atvejams ir juos aptikti, padėti didinti informuotumą apie padėtį, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir imtis priemonių prieš asmenis, kurie neteisėtai kirto sieną. Tie veiksmai taip pat apima rizikos analizės atlikimą. Nedarant poveikio 3 ir 4 straipsniams, asmuo, kuris neteisėtai kirto sieną ir kuris neturi teisės pasilikti atitinkamos valstybės narės teritorijoje, sulaikomas ir jam taikomos procedūros, laikantis Direktyvos 2008/115/EB.

2. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami sienų stebėjimą, naudoja visus būtinus išteklius, įskaitant stacionarius arba mobilius dalinius. Sienų stebėjimas vykdomas taip, kad užkirstų kelią ir atgrasytų asmenis nuo neteisėto sienos kirtimo tarp sienos perėjimo punktų ar bandymo išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose, ir atliekamas visapusiškai laikantis 4 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

3. Stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, kurių skaičius ir veiklos metodai pritaikomi atsižvelgiant į esamus ar numatomus pavojus ir grėsmes. Naudojamasi padėties vaizdo sistemomis, kad būtų galima padidinti galimybes sumažinti prie išorės sienų, šalia ar netoli jų žūstančių migrantų skaičių. Stebėjimas vykdomas dažnai ir netikėtai keičiant jo periodiškumą ir kitus metodus ir būdus, kad neteisėti sienos kirtimo atvejai būtų veiksmingai aptikti ir jiems būtų užkirstas kelias.

4. Stebėjimą vykdo stacionarūs ar mobilūs daliniai, kurie, vykdydami pareigas, patruliuoja arba dislokuojasi vietose, žinomose arba numanomose esant pažeidžiamomis. Tokiu stebėjimu siekiama užkirsti kelią neteisėtam sienos kirtimui arba sulaikyti asmenis, susijusius su neteisėtu išorės sienos kirtimu. Stebėjimą taip pat galima vykdyti naudojantis techninėmis priemonėmis, įskaitant elektronines priemones, įrangą, stebėjimo sistemas ir, kai tinkama, visų rūšių stacionarią ir mobilią infrastruktūrą.

5. Komisijai pagal šio reglamento 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl stebėjimą reglamentuojančių papildomų priemonių, įskaitant bendrų minimaliųjų sienų stebėjimo standartų rengimą. Tuose bendruose minimaliuosiuose standartuose atsižvelgiama į sienos tipą, t. y. sausumos, jūros ar oro siena, kiekvienam išorės sienos ruožui pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1896 ([1]) 34 straipsnį priskiriamą poveikio lygį ir kitus svarbius veiksnius, pavyzdžiui, geografinius ypatumus.

▼B

14 straipsnis

Atsisakymas leisti atvykti

1. Trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 6 straipsnio 5 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių

([1]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

▼B

teritorijas. Tai nepažeidžia specialių nuostatų dėl teisės į prieglobstį ir tarptautinę apsaugą arba dėl ilgalaikių vizų išdavimo taikymo.

2. Atsisakyti leisti atvykti galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant.

Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliota priimti sprendimą atsisakyti leisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

▼M3

Trečiųjų šalių piliečių, kuriems atsisakyta leisti atvykti trumpalaikiam buvimui, duomenys į AIS įvedami pagal šio reglamento 6a straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnį.

▼B

3. Asmenys, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti, turi teisę apskųsti sprendimą. Skundai nagrinėjami pagal nacionalinę teisę. Trečiosios šalies piliečiui raštu nurodomi kontaktiniai centrai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus pagal nacionalinę teisę veikti trečiosios šalies piliečio vardu.

Skundo padavimas nesustabdo sprendimo atsisakyti leisti atvykti galios.

▼M3

Nedarant poveikio kompensacijoms, paskirtoms pagal nacionalinę teisę, atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi teisę reikalauti, kad sprendimą atsisakyti leisti atvykti priėmusi valstybė narė ištaisytų duomenis, įvestus į AIS, ir (arba) perbrauktą atvykimo spaudą ir kitus padarytus perbraukimus ar papildymus, jeigu išnagrinėjus skundą nustatoma, kad sprendimas atsisakyti leisti atvykti buvo nepagrįstas.

▼B

4. Sienos apsaugos pareigūnai užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam buvo atsisakyta leisti atvykti, neatvyktų į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

5. Valstybės narės renka statistinius duomenis apie asmenų, kuriems nebuvo leista atvykti, skaičių, atsisakymo leisti atvykti pagrindus, asmenų, kuriems nebuvo leista atvykti, pilietybę ir sienos (sausumos, oro ar jūrų), per kurią jiems nebuvo leista atvykti, rūšį ir kasmet juos pateikia Komisijai (Eurostatui), laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 ([1]).

6. Atsisakymą leisti atvykti reglamentuojančios išsamios taisyklės pateikiamos V priedo A dalyje.

([1]) 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius (OL L 199, 2007 7 31, p. 23).

▼B

III SKYRIUS

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai bei valstybių narių bendradarbiavimas

15 straipsnis

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai

Išorės sienų kontrolei pagal 7–14 straipsnių vykdyti valstybės narės naudoja pakankamą tinkamo personalo ir išteklių kiekį, kad būtų užtikrinta veiksminga, aukšto lygio ir vienoda kontrolė prie jų išorės sienų.

16 straipsnis

Kontrolės įgyvendinimas

1. 7–14 straipsniuose numatytą sienų kontrolę vykdo sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi šio reglamento nuostatų ir nacionalinės teisės.

Vykdydami šią sienų kontrolę, sienos apsaugos pareigūnai išsaugo įgaliojimus iškelti baudžiamąją bylą, kurie jiems suteikiami pagal nacionalinę teisę ir kurie nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnai būtų tinkamos specializacijos tinkamai parengti specialistai, atsižvelgdamos į Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004 įsteigtos Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sienos apsaugos pareigūnams nustatytą ir parengtą bendrąją pagrindinę mokymo programą. Į mokymo programą įtraukti specialieji mokymai kaip atpažinti kritines situacijas, į kurias patenka pažeidžiami asmenys, pavyzdžiui, nelydimi nepilnamečiai ir prekybos žmonėmis aukos, ir kaip šiais atvejais elgtis. Valstybės narės, padedamos Agentūros, skatina sienos apsaugos pareigūnus mokytis kalbų, kurios būtinos jų užduotims atlikti.

2. Laikydamosi 39 straipsnio, valstybės narės perduoda Komisijai nacionalinių tarnybų, pagal jų nacionalinę teisę atsakingų už sienų kontrolę, sąrašą.

3. Tam, kad sienos būtų veiksmingai kontroliuojamos, valstybės narės užtikrina glaudų bei nuolatinį savo nacionalinių tarnybų, atsakingų už sienų kontrolę, bendradarbiavimą.

17 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės padeda viena kitai ir glaudžiai bei nuolat bendradarbiauja siekdamos veiksmingai įgyvendinti sienų kontrolę pagal šio reglamento 7–16 straipsnius. Jos keičiasi visa susijusia informacija.

2. Valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą išorės sienų valdymo srityje koordinuoja Agentūra.

▼B

3. Nepažeisdamos Agentūros įgaliojimų, valstybės narės gali tęsti operatyvų bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis, esančiomis prie išorės sienų, įskaitant keitimąsi ryšių palaikymo pareigūnais, jei tokiu bendradarbiavimu papildoma Agentūros veikla.

Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, kurie trukdytų Agentūros funkcionavimui arba jos tikslų įgyvendinimui.

Valstybės narės praneša Agentūrai apie pirmoje pastraipoje numatytą operatyvų bendradarbiavimą.

4. Valstybės narės organizuoja mokymą sienų kontrolės taisyklių bei pagrindinių teisių klausimais. Tokiu atveju atsižvelgiama į Agentūros nustatytus ir papildomai patobulintus bendrus mokymo standartus.

18 straipsnis

Bendra kontrolė

1. Valstybės narės, kurios savo bendroms sausumos sienoms netaiko 22 straipsnio, tas bendras sienas iki to straipsnio taikymo dienos gali kontroliuoti bendrai, ir tokiu atveju asmenys atvykimo ir išvykimo patikrinimui gali būti sustabdomi tik vieną kartą, nepažeidžiant valstybių narių individualios atsakomybės pagal 7–14 straipsnius.

Šiuo tikslu valstybės narės gali tarpusavyje sudaryti dvišalius susitarimus.

2. Apie susitarimus, sudarytus pagal 1 dalį, valstybės narės praneša Komisijai.

IV SKYRIUS

Specialios patikrinimų kertant sienas taisyklės

19 straipsnis

Specialios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant išorės sienas

VI priede nustatytos specialios taisyklės taikomos atliekant patikrinimus kertant įvairių rūšių sienas ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant sienos perėjimo punktus.

Tose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 ir 6 straipsnių bei 8–14 straipsnių.

20 straipsnis

Specialios tam tikrų kategorijų asmenų patikrinimo taisyklės

1. VII priede išdėstytos specialios taisyklės taikomos tikrinant šių kategorijų asmenis:

▼M3

a) valstybių vadovus, Vyriausybių vadovus ir nacionalinių Vyriausybių narius kartu su juos lydinčiais sutuoktiniais, ir jų oficialių delegacijų narius ir monarchus ir kitus vyresniuosius karališkosios šeimos narius;

▼B

b) orlaivių pilotus ir kitus įgulos narius;

c) jūrininkus;

d) diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojus ir tarptautinių organizacijų narius;

e) kitoje sienos pusėje dirbančius asmenis;

f) nepilnamečius;

g) gelbėjimo tarnybų, policijos, ugniagesių komandų darbuotojus ir sienos apsaugos pareigūnus;

h) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbančius darbuotojus.

Tose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 ir 6 straipsnių bei 8–14 straipsnių.

2. Pagal 39 straipsnį valstybės narės informuoja Komisiją apie akredituotiems diplomatinių ir konsulinių atstovybių nariams ir jų šeimos nariams jų užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.

V SKYRIUS

▼M7

Su išorės sienomis susijusios specialios priemonės

▼B

21 straipsnis

Priemonės prie išorės sienų ir Agentūros parama

1. Kai vertinimo ataskaitoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 14 straipsnį, nustatoma rimtų išorės sienų kontrolės atlikimo trūkumų, ir siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi to reglamento 15 straipsnyje nurodytų rekomendacijų, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą, gali rekomenduoti tai įvertintai valstybei narei imtis tam tikrų specialių priemonių, kurios gali apimti vieną ar abi toliau nurodytas priemones:

a) inicijuoti Europos sienos apsaugos pareigūnų būrių dislokavimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 2007/2004;

b) pateikti Agentūrai savo strateginius planus, grindžiamus rizikos vertinimu, įskaitant informaciją apie personalo ir įrangos dislokavimą, siekiant gauti jos nuomonę.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Komisija reguliariai informuoja pagal 38 straipsnio 1 dalį įsteigtą komitetą apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą ir jos poveikį nustatytiems trūkumams.

Ji taip pat informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

▼B

3. Jeigu 1 dalyje nurodytoje vertinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad įvertinta valstybė narė šiurkščiai nesilaiko savo įsipareigojimų ir todėl turi per tris mėnesius pateikti atitinkamo veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 16 straipsnio 4 dalį, ir jeigu pasibaigus tam trijų mėnesių laikotarpiui Komisija nustato, kad padėtis tęsiasi, ji gali pradėti taikyti šio reglamento 29 straipsnyje numatytą procedūrą, jeigu įvykdytos visos tam būtinos sąlygos.

▼M7

21a straipsnis

Laikini kelionių į Sąjungą apribojimai

1. Šis straipsnis taikomas didelio masto ekstremaliosioms visuomenės sveikatos situacijoms.

2. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti įgyvendinimo reglamentą, kuriame būtų numatyti laikini kelionių į valstybes nares apribojimai, taikytini prie išorės sienų.

Laikini kelionių apribojimai gali būti laikini atvykimo į valstybes nares apribojimai ir laikini su sveikata susiję apribojimai, kurie yra būtini siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą erdvėje be vidaus sienų kontrolės. Tie laikini su sveikata susiję apribojimai gali būti tyrimai, karantinas ir saviizoliacija.

Laikini kelionių į Sąjungą apribojimai turi būti proporcingi ir nediskriminaciniai. Tais atvejais, kai valstybės narės patvirtina griežtesnius apribojimus, nei nustatyti įgyvendinimo akte, tie apribojimai nedaro neigiamo poveikio erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui. Laikini su sveikata susiję apribojimai asmenims, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, turi visada atitikti Direktyvą 2004/38/EB.

3. Atvykimo apribojimai netaikomi šių kategorijų asmenims, neatsižvelgiant į jų kelionės tikslą:

a) asmenims, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę;

b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai pagal Direktyvą 2003/109/EB, asmenims, turintiems teisę gyventi šalyje pagal kitas Sąjungos priemones ar nacionalinę teisę, įskaitant tarptautinės apsaugos gavėjus, arba asmenims, turintiems nacionalines ilgalaikes vizas, taip pat atitinkamiems jų šeimos nariams.

4. XI priedo A dalyje išvardytoms asmenų kategorijoms atvykimo apribojimai netaikomi.

5. Bet kuriai XI priedo B dalyje nurodytai asmenų kategorijai atvykimo apribojimai netaikomi, jei tokia kategorija yra įtraukta į 2 dalyje nurodytą įgyvendinimo reglamentą.

▼M7

6. Kai tinkama, 2 dalyje nurodytame įgyvendinimo reglamente:

a) nustatomos, kai to reikia dėl didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos pobūdžio, asmenų, vykstančių į XI priedo B dalyje išvardytas būtinas keliones, kategorijos, kurioms netaikomi atvykimo apribojimai;

b) nustatomos visos geografinės vietovės arba trečiosios šalys, iš kurių keliaujant gali būti taikomi apribojimai arba apribojimų išimtys, ir nustatoma procedūra, pagal kurią periodiškai peržiūrima tokių vietovių ar šalių padėtis ir nustatyti kelionių apribojimai, remiantis objektyvia metodika ir objektyviais kriterijais, įskaitant, visų pirma, epidemiologinę padėtį;

c) nustatomos sąlygos, kuriomis nebūtinos kelionės gali būti ribojamos arba joms gali būti taikomos apribojimų išimtys, įskaitant įrodymus, kurie turi būti pateikti išimčiai pagrįsti, ir sąlygas, susijusias su buvimo b punkte nurodytose vietovėse ar šalyse trukme ir pobūdžiu;

d) nurodomi minimalieji laikini su sveikata susiję apribojimai, kurie gali būti taikomi 3 dalies a ir b punktuose nurodytiems asmenims;

e) nukrypstant nuo 4 ir 5 dalių, nustatomos sąlygos, kuriomis asmenims, vykstantiems į būtinas keliones, gali būti taikomi kelionių apribojimai.

7. Atvykimo į valstybes nares apribojimai asmenims, vykstantiems į būtinas keliones, taikomi tik išimties tvarka griežtai ribotą laikotarpį, kol bus turima pakankamai informacijos apie 1 dalyje nurodytas didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir kol Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, nustatys ir patvirtins alternatyvius su sveikata susijusius apribojimus, kurie yra būtini visuomenės sveikatai apsaugoti ir kurie turi būti taikomi tiems asmenims.

▼B

III ANTRAŠTINĖ

DALIS VIDAUS SIENOS

I SKYRIUS

Kontrolės kertant vidaus sienas nebuvimas

22 straipsnis

Vidaus sienų kirtimas

Vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami.

▼M7

23 straipsnis

Patikrinimas teritorijoje

Kontrolės kertant vidaus sienas nebuvimas neturi įtakos:

a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos ar kitais viešaisiais įgaliojimais jų teritorijoje, įskaitant pasienio ruožus prie jų vidaus sienų, kurie joms suteikti pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis tais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną. Naudojimasis tokiais įgaliojimais, kai tinkama, gali apimti naudojimąsi priežiūros ir stebėjimo technologijomis, paprastai naudojamomis teritorijoje, siekiant pašalinti grėsmes visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai. Kompetentingų institucijų naudojimasis savo įgaliojimais visų pirma nelaikomas lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną, kai priemonės atitinka kiekvieną iš šių sąlygų:

   i) jos nėra skirtos sienų kontrolei;

   ii) jos yra pagrįstos bendra policijos informacija arba, tais atvejais, kai jomis siekiama sustabdyti infekcinės ligos plitimą, visuomenės sveikatos informacija ir kompetentingų institucijų patirtimi, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai, ir jomis visų pirma siekiama:

      — kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu,

      — mažinti neteisėtą imigraciją arba

      — sustabdyti Europos ligų kontrolės centro nustatytos infekcinės ligos, galinčios sukelti epidemiją, plitimą;

   iii) jos yra organizuojamos ir vykdomos taip, kad jas galima aiškiai atskirti nuo sistemingų asmenų patikrinimų prie išorės sienų, įskaitant atvejus, kai jos vykdomos transporto mazguose arba tiesiogiai keleivinio transporto priemonėse ir jei jos yra pagrįstos rizikos vertinimu;

b) valstybės narės kompetentingų institucijų ar vežėjų galimybei atlikti asmenų saugumo patikrinimus transporto mazguose pagal nacionalinę teisę, jei tokie patikrinimai taip pat atliekami ir valstybėje narėje keliaujančių asmenų atžvilgiu;

c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti pareigą turėti ar nešiotis dokumentus;

d) valstybės narės galimybei teisės aktuose numatyti trečiosios šalies piliečių pareigą pranešti apie savo buvimą jos teritorijoje ir apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų vadovų pareigą užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiai, išskyrus lydinčius sutuoktinius ar lydinčius nepilnamečius arba kelionės grupės narius, užpildytų ir pasirašytų registracijos formas pagal Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (toliau – Šengeno konvencija) atitinkamai 22 ir 45 straipsnių nuostatas.

▼M7

23a straipsnis

Pasienio ruožuose prie vidaus sienų sulaikytų asmenų perdavimo procedūra

1. Nedarant poveikio 22 straipsniui, šiame straipsnyje nustatoma trečiosios šalies piliečio, sulaikyto pasienio ruože prie vidaus sienų, kaip nurodyta 23 straipsnyje, perdavimo procedūra tais atvejais, kai tenkinamos šios sąlygos:

a) trečiosios šalies pilietis sulaikomas atliekant patikrinimus, kuriuose pagal dvišalio bendradarbiavimo susitarimus dalyvauja abiejų valstybių narių kompetentingos institucijos ir tas bendradrabiavimas gali apimti visų pirma bendrą policijos patruliavimą, su sąlyga, kad valstybės narės susitarė taikyti tokią procedūrą pagal tuos dvišalio bendradarbiavimo susitarimus, ir

b) remiantis informacija, kurią sulaikančiosios institucijos gali iš karto gauti, įskaitant atitinkamo asmens pareiškimus, pas jį rastus tapatybės, kelionės ar kitus dokumentus arba atitinkamose nacionalinėse ir Sąjungos duomenų bazėse atliktų paieškų rezultatus, yra aiškių požymių, kad trečiosios šalies pilietis atvyko tiesiogiai iš kitos valstybės narės, ir yra nustatyta, kad trečiosios šalies pilietis neturi teisės būti valstybės narės, į kurią jis atvyko, teritorijoje.

1 ir 2 dalyse nustatyta procedūra netaikoma prašytojams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348 ([1]) 3 straipsnio 13 punkte, arba tarptautinės apsaugos gavėjams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1347 ([2]) 3 straipsnio 4 punkte.

Perduodama trečiosios šalies pilietį, kuris, kaip preziumuoja perduodančioji valstybė narė, yra nepilnametis, ta perduodančioji valstybė narė informuoja priimančiąją valstybę narę apie tą prezumpciją ir abi valstybės narės užtikrina, kad būtų imamasi visų priemonių vaiko interesams užtikrinti, be kita ko, laikantis savo atitinkamų nacionalinės teisės aktų.

2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 1 dalies, tais atvejais, kai tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos, valstybės narės kompetentingos institucijos gali nuspręsti XII priede nustatyta tvarka nedelsiant perduoti atitinkamą trečiosios šalies pilietį valstybei narei, iš kurios jis atvyko.

([1]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo nustatoma bendra tarptautinės apsaugos Sąjungoje tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES (OL L, 2024/1348, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([2]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1347 dėl trečiųjų valstybių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų, kuriuo iš dalies keičiama Tarybos direktyva 2003/109/EB ir panaikinama Direktyva 2011/95/ES (OL L, 2024/1347, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

▼M7

3. Pasienio ruožuose prie vidaus sienų sulaikyti ir pagal šio straipsnio procedūrą perduoti trečiųjų šalių piliečiai turi teisę pateikti skundą. Skundai dėl sprendimo dėl perdavimo nagrinėjami pagal perduodančiosios valstybės narės nacionalinę teisę. Tiems trečiųjų šalių piliečiams turi būti užtikrinta veiksminga teisinė gynyba pagal Chartijos 47 straipsnį. Be to, tiems trečiųjų šalių piliečiams kalba, kurią jie supranta, arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, perduodančioji valstybė narė raštu nurodo kontaktinius centrus, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus veikti jų vardu pagal nacionalinę teisę. Tokio skundo padavimas sprendimo vykdymo nesustabdo.

4. Jei perduodančioji valstybė narė taiko 2 dalyje nurodytą procedūrą, priimančioji valstybė narė XII priede nustatyta tvarka turi imtis visų būtinų priemonių atitinkamam trečiosios šalies piliečiui priimti. Priimančiojoje valstybėje narėje taikomos visos atitinkamos Direktyvos 2008/115/EB nuostatos.

5. Valstybės narės nustato praktinę tvarką pagal savo dvišalio bendradarbiavimo susitarimus, be kita ko, paprastai siekdamos išvengti šiame straipsnyje nurodytos procedūros taikymo, visų pirma pasienio ruožuose prie vidaus sienų, kuriuose sienų kontrolė buvo atnaujinta arba pratęsta.

6. Šiame straipsnyje nustatyta procedūra nedaro poveikio esamiems dvišaliams susitarimams ar nuostatoms, kaip nurodyta Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 3 dalyje.

7. Nuo 2025 m. liepos 11 d. ir vėliau kasmet valstybės narės pateikia Komisijai pagal XII priedo A dalies 4 punktą užfiksuotus duomenis.

▼B

24 straipsnis

Eismo kliūčių pašalinimas sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų

▼M7

Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, pirmiausia greičio apribojimus, kurie nėra išimtinai pagrįsti eismo saugumo poreikiais ar būtini norint panaudoti 23 straipsnio a punkte nurodytas technologijas.

▼B

Tuo pačiu metu valstybės narės turi būti pasirengusios sudaryti sąlygas vykdyti patikrinimus atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

▼B

II SKYRIUS

Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

▼M7

25 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ar pratęsimo bendroji sistema

1. Erdvėje be vidaus sienų kontrolės iškilus didelei grėsmei valstybės narės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, ta valstybė narė išimties tvarka gali atnaujinti sienų kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose.

Gali būti laikoma, visų pirma, kad didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui kyla dėl:

a) teroristinių incidentų ar terorizmo grėsmių ir grėsmių, kurias kelia sunkių formų organizuotas nusikalstamumas;

b) didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų;

c) išskirtinės padėties, kuriai būdingas staigus didelio masto neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių, kuris sukelia didelį spaudimą bendriems tinkamai parengtų kompetentingų institucijų pajėgumams ir kuris gali kelti pavojų bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui, kaip matyti iš informacijos analizės ir visų turimų duomenų, įskaitant iš atitinkamų Sąjungos agentūrų gautus duomenis;

d) didelio masto arba daug dėmesio sulaukiančių tarptautinių renginių.

2. Visais atvejais vidaus sienų kontrolė atnaujinama tik kaip kraštutinė priemonė. Laikino sienų kontrolės atnaujinimo mastas ir trukmė negali viršyti to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į nustatytą didelę grėsmę.

Sienų kontrolė gali būti atnaujinta arba pratęsta pagal 25a ir 28 straipsnius tik tada, kai valstybė narė yra nustačiusi, kad tokia priemonė yra būtina ir proporcinga atsižvelgiant į 26 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, o jei tokia kontrolė pratęsiama – atsižvelgiant ir į 26 straipsnio 2 dalyje nurodytą rizikos vertinimą. Sienų kontrolė taip pat gali būti atnaujinta pagal 29 straipsnį, atsižvelgiant į 30 straipsnyje nurodytus kriterijus.

3. Jei ta pati didelė grėsmė išlieka, vidaus sienų kontrolė gali būti pratęsta pagal 25a arba 29 straipsnį arba tais atvejais, kai grėsmė yra susijusi su didelio masto ekstremaliąja visuomenės sveikatos situacija, – pagal 28 straipsnį.

Laikoma, kad ta pati didelė grėsmė išlieka, jei valstybė narė sienų kontrolės pratęsimą grindžia tais pačiais pagrindais kaip ir tie, dėl kurių pirmą kartą buvo atnaujinta sienų kontrolė.

▼M7

25a straipsnis

Taikytina procedūra, kai reikia imtis veiksmų dėl nenumatytų arba numatomų įvykių

1. Kai dėl nenumatytos didelės grėsmės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui valstybėje narėje būtina nedelsiant imtis veiksmų, valstybė narė gali išimties tvarka nedelsdama atnaujinti vidaus sienų kontrolę.

2. Atnaujindama vidaus sienų kontrolę pagal šio straipsnio 1 dalį, valstybė narė tuo pat metu praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie sienų kontrolės atnaujinimą pagal 27 straipsnio 1 dalį.

3. Kai valstybė narė atnaujina vidaus sienų kontrolę pagal 1 dalį, sienų kontrolė vykdoma ne ilgiau kaip 1 mėnesį. Jei didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui išlieka ilgiau nei tas laikotarpis, valstybė narė gali pratęsti vidaus sienų kontrolę papildomiems laikotarpiams, tačiau bendra trukmė negali viršyti trijų mėnesių.

4. Jei valstybėje narėje numatoma didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybė narė apie tai praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pagal 27 straipsnio 1 dalį, likus ne mažiau kaip 4 savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo arba kuo greičiau, jei aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, valstybei narei tampa žinomos likus mažiau nei 4 savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo.

5. Kai taikoma šio straipsnio 4 dalis ir nedarant poveikio 6 daliai, vidaus sienų kontrolė gali būti atnaujinta ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Jei didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui išlieka ilgiau nei minėtą laikotarpį, valstybė narė gali pratęsti vidaus sienų kontrolę ne ilgesniems nei 6 mėnesių laikotarpiams, kurie gali būti pratęsti. Apie bet kokį pratęsimą pranešama Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pagal 27 straipsnį ir laikantis šio straipsnio 4 dalyje nurodytų terminų. Atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalį, vidaus sienų kontrolės trukmė negali viršyti 2 metų.

6. Kai valstybė narė mano, kad susidarė rimta išskirtinė situacija, kuri yra susijusi su tebesitęsiančia didele grėsme ir dėl kurios yra pateisinama toliau taikyti vidaus sienų kontrolę viršijant 25a straipsnio 5 dalyje nurodytą maksimalų laikotarpį, ji praneša Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie savo ketinimą pratęsti vidaus sienų kontrolę papildomam ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui. Tas pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip likus 4 savaitėms iki planuojamo pratęsimo ir tame pranešime, atsižvelgiant į pagal 27a straipsnio 3 dalį pateiktą Komisijos nuomonę, pateikiamas rizikos vertinimas pagal 26 straipsnio 2 dalį:

a) pagrindžiama tebesitęsianti grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;

▼M7

b) pagrindžiama, kad grėsmei pašalinti skirtos alternatyvios priemonės pranešimo pateikimo metu yra laikomos arba buvo pripažintos neveiksmingomis;

c) nurodomos poveikio švelninimo priemonės, kurias numatoma taikyti kartu su vidaus sienų kontrole;

d) be kita ko, kai tinkama, nurodomos priemonės, veiksmai, sąlygos ir tvarkaraštis, planuojami siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę.

Per 3 mėnesius nuo pirmoje pastraipoje nurodyto pranešimo Komisija pateikia naują nuomonę dėl vidaus sienų kontrolės pratęsimo būtinumo ir proporcingumo. Gavusi tą pranešimą, Komisija pagal 27a straipsnio 1 dalį gali savo iniciatyva pradėti konsultacijų procesą, o jei valstybė narė, kuriai daromas tiesioginis poveikis, to paprašo – Komisija turi pradėti konsultacijų procesą.

Kai susidariusios rimtos išskirtinės padėties atveju, atlikus šioje dalyje nurodytą procedūrą, patvirtinama, kad vis dar reikia toliau taikyti vidaus sienų kontrolę, o pirmoje pastraipoje nurodyto papildomo 6 mėnesių laikotarpio nepakanka, kad būtų užtikrintos veiksmingos alternatyvios priemonės nuolatinei grėsmei pašalinti, valstybė narė, atsižvelgdama į antroje pastraipoje nurodytą rizikos vertinimą, gali nuspręsti pratęsti vidaus sienų kontrolę dar vienam galutiniam papildomam ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui. Nusprendusi tai padaryti, valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai apie ketinimą pratęsti savo vidaus sienų kontrolę. Komisija nedelsdama priima rekomendaciją dėl tokio galutinio pratęsimo suderinamumo su Sutartimis, visų pirma su būtinumo ir proporcingumo principais. Be to, toje rekomendacijoje, kai tinkama, kartu su kitomis valstybėmis narėmis nurodomos veiksmingos kompensacinės priemonės, kurios turi būti įgyvendintos.

26 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo kriterijai

1. Siekdama nustatyti, ar vidaus sienų kontrolės atnaujinimas yra būtinas ir proporcingas pagal 25 straipsnio 2 dalį, valstybė narė visų pirma įvertina:

a) vidaus sienų kontrolės atnaujinimo priemonės tinkamumą, atsižvelgiant į nustatytos didelės grėsmės pobūdį ir visų pirma į tai, ar atnaujinus vidaus sienų kontrolę gali būti tinkamai pašalinta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui ir ar tikslų, kurių siekiama tokiu atnaujinimu, būtų galima pasiekti:

i) taikant alternatyvias priemones, pavyzdžiui, proporcingus patikrinimus, vykdomus atliekant patikrinimus teritorijoje, kaip nurodyta 23 straipsnio a punkte;

ii) taikant 23a straipsnyje nurodytą procedūrą;

iii) kitomis pagal Sąjungos teisę numatytomis policijos bendradarbiavimo formomis;

▼M7

iv) taikant bendras priemones, susijusias su laikinais kelionių į valstybes nares apribojimais, kaip nurodyta 21a straipsnio 2 dalyje;

b) tikėtiną tokios priemonės poveikį:

i) laisvam asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės, ir

ii) pasienio regionų veikimui, atsižvelgiant į tvirtus jų socialinius ir ekonominius ryšius.

2. Kai vidaus sienų kontrolė pagal 25a straipsnio 5 dalį vykdoma 6 mėnesius, atitinkama valstybė narė atlieka rizikos vertinimą, kuris, be 27 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų elementų, taip pat turi apimti pakartotinį šio straipsnio 1 dalyje išdėstytų kriterijų vertinimą.

3. Jei vidaus sienų kontrolė atnaujinama arba pratęsiama, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad kartu būtų taikomos tinkamos priemonės, kuriomis būtų sušvelnintas sienų kontrolės atnaujinimo poveikis asmenims ir prekių gabenimui, ypatingą dėmesį skiriant tvirtiems socialiniams ir ekonominiams ryšiams tarp pasienio regionų ir asmenims, vykstantiems į būtinas keliones.

27 straipsnis

Pranešimas apie laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą ir rizikos vertinimas

1. Valstybių narių pranešimuose apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą pateikiama ši informacija:

a) siūlomo atnaujinimo priežastys, įskaitant visus svarbius duomenis apie įvykius, dėl kurių kilo didelė grėsmė valstybės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;

b) siūlomo atnaujinimo ar pratęsimo mastas, nurodant, kuriame konkrečiame vidaus sienos ruože ar ruožuose turi būti atnaujinta arba pratęsta sienų kontrolė;

c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimai;

d) planuojamo atnaujinimo ar pratęsimo data ir trukmė;

e) būtinumo ir proporcingumo vertinimas, nurodytas 26 straipsnio 1 dalyje, o pratęsimo atveju – 26 straipsnio 2 dalyje;

f) priemonės, kurių turi imtis kitos valstybės narės, kai tinkama.

Pranešimą gali kartu pateikti dvi ar daugiau valstybių narių.

▼M7

Valstybės narės pranešimą pateikia naudodamos šabloną, kurį pagal 6 dalį turi nustatyti Komisija.

2. Jei sienų kontrolė pagal 25a straipsnio 5 dalį vykdoma 6 mėnesius, į bet kokį paskesnį pranešimą dėl tokios kontrolės pratęsimo įtraukiamas rizikos vertinimas. Rizikos vertinime nurodomas didelės grėsmės mastas ir tikėtina raida, įskaitant tai, kiek laiko turėtų išlikti didelė grėsmė ir kurie vidaus sienų ruožai gali būti paveikti, taip pat pateikiama informacija apie koordinavimo priemones, taikomas su kitomis valstybėmis narėmis, kurioms vidaus sienų kontrolė daro arba gali daryti poveikį.

3. Jei valstybės narės atnaujina arba pratęsia sienų kontrolę dėl 25 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos situacijos, vertinime, kurį reikalaujama atlikti pagal šio straipsnio 1 dalies e punktą, taip pat pateikiamas rizikos vertinimas ir informacija apie didelio masto neteisėtą judėjimą, įskaitant visą informaciją, gautą iš atitinkamų Sąjungos agentūrų pagal jų atitinkamus įgaliojimus, ir atitinkamų informacinių sistemų duomenų analizę.

4. Komisijos prašymu atitinkama valstybė narė pateikia visą papildomą informaciją, įskaitant informaciją apie koordinavimo priemones, taikomas su valstybėmis narėmis, kurioms turi poveikį planuojamas vidaus sienų kontrolės pratęsimas, taip pat papildomą informaciją, reikalingą galimam 23 ir 23a straipsniuose nurodytų priemonių naudojimui įvertinti.

5. Valstybės narės neprivalo pateikti visos šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytos informacijos tais atvejais, kai tai pateisinama dėl visuomenės saugumo priežasčių, atsižvelgiant į vykdomų tyrimų konfidencialumą. Valstybės narės, teikdamos pranešimą pagal 1 ar 2 dalį, prireikus ir laikydamosi nacionalinės teisės, gali nuspręsti įslaptinti visą pateiktą informaciją ar jos dalį, visų pirma rizikos vertinimą. Toks įslaptinimas neužkerta kelio kitoms valstybėms narėms, kurioms daro poveikį laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas, tinkamais ir saugiais kanalais gauti informaciją. Toks įslaptinimas nedaro poveikio valstybių narių galimybei pateikti tą informaciją Europos Parlamentui. Pagal šį straipsnį Europos Parlamentui pateikiamos informacijos ir dokumentų perdavimas ir tvarkymas neapima 2 dalyje nurodyto rizikos vertinimo ir turi atitikti įslaptintos informacijos perdavimo ir tvarkymo taisykles.

6. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomas šio straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytas šablonas, ir paskelbia tą šabloną internete. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼M7

27a straipsnis

Konsultacijos su valstybėmis narėmis ir Komisijos nuomonė

1. Gavusi pagal 27 straipsnio 1 dalį pateiktus pranešimus, Komisija savo iniciatyva gali pradėti konsultacijų procesą arba, jei valstybė narė, kuriai vidaus sienų kontrolė daro tiesioginį poveikį, to paprašo – turi pradėti konsultacijų procesą, įskaitant bendrus valstybės narės, planuojančios atnaujinti arba pratęsti vidaus sienų kontrolę, ir kitų valstybių narių, ypač tų, kurioms tokios priemonės daro tiesioginį poveikį, bei atitinkamų Sąjungos agentūrų posėdžius.

Konsultacijų tikslas – išnagrinėti visų pirma grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, numatomo vidaus sienų kontrolės atnaujinimo būtinumą ir proporcingumą, atsižvelgiant į alternatyvių priemonių tinkamumą, ir, jei sienų kontrolė jau buvo atnaujinta, tokios sienų kontrolės poveikį, taip pat valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo atnaujinant vidaus sienų kontrolę užtikrinimo būdus.

Vidaus sienų kontrolę atnaujinti arba pratęsti planuojanti valstybė narė, nuspręsdama, ar atnaujinti arba pratęsti vidaus sienų kontrolę arba ją vykdydama, atsižvelgia į tokių konsultacijų rezultatus.

2. Gavusios pranešimus apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą, Komisija pateikia nuomonę, o bet kuri valstybė narė, nedarant poveikio SESV 72 straipsniui, gali pateikti nuomonę, jei, remiantis pranešime ir rizikos vertinime pateikta informacija, kai tinkama, arba bet kokia papildoma informacija, joms kyla abejonių dėl planuojamo vidaus sienų kontrolės atnaujinimo arba pratęsimo būtinumo ar proporcingumo.

3. Gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis siekia 12 mėnesių, Komisija pateikia nuomonę dėl tokios sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo.

Komisijos nuomonėje pateikiama bent ši informacija:

a) vertinimas, ar vidaus sienų kontrolės atnaujinimas arba pratęsimas atitinka būtinumo ir proporcingumo principus;

b) vertinimas, ar buvo pakankamai ištirtos alternatyvios priemonės didelei grėsmei pašalinti.

Kai vertinamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas ir konstatuojama, kad jis atitinka būtinumo ir proporcingumo principus, kai tinkama, nuomonėje pateikiamos rekomendacijos dėl valstybių narių bendradarbiavimo gerinimo siekiant apriboti vidaus sienų kontrolės poveikį ir prisidėti prie tebesitęsiančios grėsmės mažinimo.

▼M7

4. Kai pateikiama 2 arba 3 dalyje nurodyta nuomonė, Komisija pagal 1 dalį pradeda konsultacijų procesą nuomonei aptarti su valstybėmis narėmis.

28 straipsnis

Specialus mechanizmas tais atvejais, kai dėl didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos kyla pavojus bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui

1. Jei Komisija nustato, kad susidarė didelio masto ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija, kuri daro poveikį kelioms valstybėms narėms ir kelia pavojų bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui, ji gali pateikti pasiūlymą Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą, kuriuo valstybėms narėms leidžiama atnaujinti sienų kontrolę, įskaitant tinkamas poveikio švelninimo priemones, kurios turi būti nustatytos nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu, jei 21a ir 23 straipsniuose nurodytų turimų priemonių nepakanka didelio masto ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai suvaldyti. Valstybės narės gali paprašyti Komisijos pateikti tokį pasiūlymą Tarybai.

2. 1 dalyje nurodytas Tarybos įgyvendinimo sprendimas apima ne ilgesnį kaip 6 mėnesių laikotarpį ir, Komisijai pasiūlius, gali būti pratęstas papildomiems ne ilgesniems kaip 6 mėnesių laikotarpiams, kol didelio masto ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija išlieka, atsižvelgiant į 4 dalyje nurodytos peržiūros rezultatus.

3. Kai valstybės narės atnaujina arba pratęsia sienų kontrolę dėl 1 dalyje nurodytos didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos, ta sienų kontrolė nuo 1 dalyje nurodyto Tarybos įgyvendinimo sprendimo įsigaliojimo dienos grindžiama tuo sprendimu.

4. Komisija reguliariai vertina didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos raidą, kaip nurodyta 1 dalyje, ir priemonių, taikomų pagal toje dalyje nurodytą Tarybos įgyvendinimo sprendimą, poveikį, kad įvertintų, ar tos priemonės tebėra pagrįstos, o jei ne – pasiūlytų kuo greičiau panaikinti vidaus sienų kontrolę.

5. Valstybės narės nedelsdamos praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie sienų kontrolės atnaujinimą pagal 1 dalyje nurodytą sprendimą.

6. Valstybės narės gali imtis kitų priemonių, kaip nurodyta 23 straipsnyje, kad apribotų vidaus sienų kontrolės mastą. Komisija atsižvelgia į tas priemones atlikdama šio straipsnio 4 dalyje nurodytą peržiūrą.

▼B

29 straipsnis

Speciali procedūra, kai išimtinėmis aplinkybėmis kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų bendram veikimui

▼M1

1. Išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų bendram veikimui dėl ilgalaikių rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, kaip nurodyta šio Reglamento 21 straipsnyje, arba dėl valstybės narės neatitikties Tarybos sprendimui, nurodytam Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1624 ([1]) 19 straipsnio 1 dalyje, ir tiek, kiek tos aplinkybės laikomos rimta grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės ar jos dalyse, vidaus sienų kontrolė gali būti atnaujinta vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Tas laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip tris kartus ne ilgesniam nei šešių mėnesių tolesniam laikotarpiui, jei išskirtinės aplinkybės išlieka.

▼B

2. Taryba kaip kraštutinę priemonę ir būdą apsaugoti bendrus interesus erdvėje be vidaus sienų kontrolės, kai visomis kitomis priemonės, visų pirma 21 straipsnio 1 dalyje nurodytomis priemonėmis, nepajėgiama veiksmingai sušvelninti nustatytos rimtos grėsmės, gali rekomenduoti vienai ar kelioms valstybėms narėms priimti sprendimą atnaujinti sienų kontrolę prie visų jų vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose. Tarybos rekomendacija grindžiama Komisijos pasiūlymu. Valstybės narės gali paprašyti Komisijos pateikti Tarybai tokį pasiūlymą dėl rekomendacijos.

Savo rekomendacijoje Taryba nurodo bent tą informaciją, kuri yra nurodyta 27 straipsnio 1 dalies a–e punktuose.

Taryba gali rekomenduoti priemonių taikymą pratęsti šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

Valstybė narė, prieš atnaujindama kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose pagal šią dalį, atitinkamai informuoja kitas valstybes nares, Europos Parlamentą ir Komisiją.

3. Jeigu valstybė narė neįvykdo 2 dalyje nurodytos rekomendacijos, ta valstybė narė nedelsdama raštu informuoja Komisiją apie to priežastis.

Tokiu atveju Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamos atitinkamos valstybės narės pateiktos priežastys ir pasekmės erdvės be vidaus sienų kontrolės bendrų interesų apsaugai.

([1]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB (OL L 251, 2016 9 16, p. 1).

▼B

4. Dėl tinkamai pagrįstų skubos priežasčių, susijusių su aplinkybėmis, dėl kurių prireikia pratęsti vidaus sienų kontrolę pagal 2 dalį ir apie kurias sužinoma likus mažiau kaip 10 dienų iki anksčiau nustatyto sienų kontrolės atnaujinimo laikotarpio pabaigos, Komisija, priimdama nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 38 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros, gali priimti reikiamas rekomendacijas. Per 14 dienų po tokių rekomendacijų priėmimo Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą dėl rekomendacijos pagal šio straipsnio 2 dalį.

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis priemonėms, kurias valstybės narės pagal 25, 27 ir 28 straipsnius gali priimti iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

30 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo, kai išimtinėmis aplinkybėmis kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų kontrolės bendram veikimui, kriterijai

1. Kai Taryba pagal 29 straipsnio 2 dalį kaip kraštutinę priemonę rekomenduoja laikinai atnaujinti vidaus sienos, sienų arba jų ruožų kontrolę, ji įvertina, kokiu mastu, taikant tokią priemonę, gali būti tinkamai pašalinta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės, ir įvertina priemonės proporcingumą tai grėsmei. Tas įvertinimas atliekamas remiantis išsamia atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) ir Komisijos perduota ir bet kuria kita aktualia informacija, įskaitant pagal šio straipsnio 2 dalį gautą informaciją. Atlikdama tokį įvertinimą, Taryba visų pirma atsižvelgia į šias aplinkybes:

a) galimybę pasinaudoti techninėmis ar finansinėmis paramos priemonėmis nacionaliniu lygmeniu ar Sąjungos lygmeniu arba abiem, įskaitant Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų, kaip antai, Agentūros, Europos prieglobsčio paramos biuro, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 439/2010 ([1]) ar Europos policijos biuro (toliau – Europolas), įsteigto Sprendimu 2009/371/TVR, paramą, ir tokių priemonių tikėtiną poveikį adekvačiai šalinant grėsmes viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės;

b) dabartinį ir tikėtiną būsimą rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, nustatytų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1053/2013 atliktų įvertinimų kontekste, poveikį; taip pat mastą, kuriuo tokie rimti trūkumai kelia rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui be vidaus sienų kontrolės;

([1]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 439/2010 dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo (OL L 132, 2010 5 29, p. 11).

▼B

c) tikėtiną sienų kontrolės atnaujinimo poveikį laisvam asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės.

2. Prieš priimdama pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos pagal 29 straipsnio 2 dalį, Komisija gali:

a) paprašyti valstybių narių, Agentūros, Europolo ar kitų Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų jai pateikti daugiau informacijos;

b) padedama valstybių narių, Agentūros, Europolo ar kitų atitinkamų Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų ekspertų, rengti vizitus vietoje, kad gautų informacijos, reikalingos tai rekomendacijai, arba ją patikrintų.

31 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos informavimas

Komisija ir atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) kuo skubiau praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie priežastis, dėl kurių gali prireikti taikyti 21 ir 25–30 straipsnius.

32 straipsnis

Nuostatos, taikomos atnaujinus vidaus sienų kontrolę

Kai atnaujinama vidaus sienų kontrolė, *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos II antraštinės dalies nuostatos.

▼M7

33 straipsnis

Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaita

1. Per 4 savaites nuo vidaus sienų kontrolės panaikinimo vidaus sienų kontrolę vykdžiusios valstybės narės pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir, jei taikytina, pratęsimo ataskaitą.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, kai sienų kontrolė pratęsiama pagal 25a straipsnio 5 dalį, atitinkama valstybė narė pateikia ataskaitą pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui, ir vėliau – dar po 12 mėnesių, jei sienų kontrolė tęsiama išimties tvarka.

3. Ataskaitoje pateikiamas visų pirma sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo, 26 straipsnyje nurodytų kriterijų įgyvendinimo, patikrinimų vykdymo, praktinio bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, dėl to atsiradusio poveikio laisvam asmenų judėjimui, visų pirma pasienio regionuose, vidaus sienų kontrolės atnaujinimo veiksmingumo pradinis ir tolesnis įvertinimas, įskaitant sienų kontrolės atnaujinimo būtinumo ir proporcingumo *ex post* įvertinimą.

▼M7

4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomas vienodas tokios ataskaitos formatas, ir paskelbia tą formatą internete. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Komisija gali paskelbti nuomonę dėl to laikino vidaus sienos, sienų arba jų ruožų kontrolės atnaujinimo *ex post* įvertinimo.

6. Komisija bent vieną kartą per metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimo ataskaitą (toliau – Šengeno erdvės padėties ataskaita). Komisija taip pat gali Šengeno erdvės padėties ataskaitą aptarti atskirai su Europos Parlamentu ir Taryba. Ataskaitoje pateikiamas visų atitinkamais metais priimtų sprendimų atnaujinti vidaus sienų kontrolę sąrašas ir išvardijami Komisijos veiksmai, kurių ji ėmėsi dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Ataskaitoje ypatingas dėmesys skiriamas sienų kontrolei, kuri vykdoma ilgiau nei 12 mėnesių. Joje taip pat įvertinamas sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo toje ataskaitoje aptariamu laikotarpiu būtinumas ir proporcingumas ir pateikiama informacija apie tendencijas erdvėje be vidaus sienų kontrolės, susijusias su neleistinu trečiųjų šalių piliečių judėjimu, atsižvelgiant į atitinkamų Sąjungos agentūrų turimą informaciją ir atitinkamų informacinių sistemų duomenų analizę.

▼B

34 straipsnis

Visuomenės informavimas

Komisija ir atitinkama valstybė narė suderintu būdu informuoja visuomenę apie sprendimą atnaujinti vidaus sienų kontrolę ir visų pirma nurodo tokios priemonės taikymo pradžios ir pabaigos datą, nebent tai negali būti padaryta dėl itin svarbių saugumo priežasčių.

35 straipsnis

Konfidencialumas

Atitinkamos valstybės narės prašymu kitos valstybės narės, Europos Parlamentas ir Komisija saugo pateiktos informacijos, susijusios su sienų kontrolės atnaujinimu bei pratęsimu, ir pagal 33 straipsnį parengtos ataskaitos konfidencialumą.

IV ANTRAŠTINĖ

DALIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

▼M7

36 straipsnis

Priedų daliniai pakeitimai

1. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl III, IV ir VIII priedų dalinių pakeitimų.

▼M7

2. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas XI priedo B dalyje įrašant asmenų, vykstančių į būtinas keliones, kategorijas.

3. Jei tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos pobūdžiu, yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pagal šio straipsnio 2 dalį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 37a straipsnyje numatyta procedūra.

▼B

37 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 13 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 13 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 13 straipsnio 5 dalį ir 36 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

▼M7

37a straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškiama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.

2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 37 straipsnio 5 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.

▼B

38 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima, ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

39 straipsnis

Pranešimai

1. Valstybės narės pateikia Komisijai:

a) leidimų gyventi sąrašą, atskirdamos leidimus, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto a papunktis, ir leidimus, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto b papunktis, ir prideda leidimų, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto b papunktis, pavyzdį. Aiškiai nurodoma, kad pagal Direktyvą 2004/38/EB išduotos leidimo gyventi šalyje kortelės yra leidimo gyventi rūšis ir pateikiamas tų leidimo gyventi šalyje kortelių, kurios buvo išduotos nesilaikant Reglamente (EB) Nr. 1030/2002 nustatytos vienodos formos, pavyzdys;

b) sienos perėjimo punktų sąrašą;

c) orientacines sumas, kurių turėjimą reikalaujama įrodyti kertant išorės sienas, kurias kasmet nustato jų nacionalinės valdžios institucijos;

d) už sienų kontrolę atsakingų nacionalinių tarnybų sąrašą;

e) užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius;

f) 5 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų išorės sienų kirtimo taisyklių išimtis;

g) 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą statistiką;

▼M7

h) pasienio ruožų prie vidaus sienų, kurie laikomi pasienio regionais, sąrašą ir visus atitinkamus jo pakeitimus.

▼B

2. Su pagal 1 dalį perduota informacija Komisija supažindina valstybes nares ir visuomenę paskelbdama ją *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* C serijoje ir kitais reikiamais būdais.

40 straipsnis

Vietinis pasienio eismas

Šis reglamentas nepažeidžia Sąjungos vietinio pasienio eismo taisyklių ir esamų dvišalių susitarimų dėl vietinio pasienio eismo.

▼B

41 straipsnis

Seuta ir Melilija

Šio reglamento nuostatos neturi įtakos specialioms taisyklėms, taikomoms Seutos ir Melilijos miestams, kaip nustatyta Ispanijos Karalystės deklaracijoje dėl Seutos ir Melilijos miestų, skelbiamoje Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo baigiamajame akte ([1]).

42 straipsnis

Informacija, kurią turi pateikti valstybės narės

Valstybės narės praneša Komisijai apie nacionalines nuostatas, susijusias su 23 straipsnio c ir d punktais, 5 straipsnio 3 dalyje nurodytas sankcijas ir dvišalius susitarimus, kuriuos galima sudaryti pagal šį reglamentą. Apie vėlesnius tų nuostatų pakeitimus pranešama per penkias darbo dienas.

Valstybių narių pranešama informacija skelbiama *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

▼M3

42a straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės AIS dar nenaudojančioms valstybėms narėms

1. Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 3 dalyje nurodytų valstybių narių sienas kertančių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant.

Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 3 dalyje nurodytų valstybių narių sienas kertančių trečiųjų šalių piliečių, nurodytų šio reglamento 6a straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, kelionės dokumentai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant:

Šios antspaudavimo pareigos taip pat taikomos, kai patikrinimai kertant sieną yra sušvelninti pagal šio reglamento 9 straipsnį.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, trečiųjų šalių piliečių, nurodytų 6a straipsnio 3 dalies a punkte, b punkte, f punkte, g punkto i papunktyje, g punkto ii papunktyje, g punkto iii papunktyje, g punkto vii papunktyje ir 6a straipsnio 3 dalies j punkte, kelionės dokumentai neantspauduojami.

3. Šio reglamento nuostatos, susijusios su į AIS įvedamais atvykimo ir (arba) išvykimo duomenimis arba tokių duomenų nebuvimu AIS, *mutatis mutandis* taikomos antspaudavimui atvykimo ir išvykimo atveju, visų pirma 8 straipsnio 3 dalies a punkto iiia papunktyje, 8 straipsnio 3 dalies g punkto iv papunktyje, 8d straipsnio 4 dalies d punkte ir 12 straipsnyje numatytais atvejais.

([1]) OL L 239, 2000 9 22, p. 73.

▼M3

4. Jeigu prielaida dėl buvimo šalyje trukmės sąlygų tenkinimo paneigiama pagal 12 straipsnio 2 dalį, trečiosios šalies pilietis, esantis tos valstybės narės, kuri dar nenaudoja AIS, teritorijoje, turi teisę į tai, kad jo kelionės dokumente būtų įrašyta data ir vieta, kada ir kur jis kirto tos valstybės išorės sieną ar vidaus sieną. Trečiosios šalies piliečiui taip pat gali būti duota VIII priede nurodyta forma.

5. Taikomos IV priede nustatytos nuostatos dėl antspaudavimo.

6. Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 3 dalyje nurodytos valstybės narės antspauduoja trečiųjų šalių piliečių, kuriems tų valstybių narių pasienyje atsisakoma leisti atvykti trumpalaikiam buvimui, kelionės dokumentus. Antspaudavimas atliekamas pagal V priedo A dalies 1d punkte nustatytas specifikacijas.

7. Antspaudavimo pareigos pagal 1–6 dalis taikomos iki AIS pradėjimo naudoti atitinkamoje valstybėje narėje datos.

▼M7

42b straipsnis

Pranešimas apie pasienio regionus

Visos valstybės narės, turinčios bendras vidaus sienas, glaudžiai bendradarbiaudamos, ne vėliau kaip 2025 m. sausio 11 d. nustato pasienio ruožus prie vidaus sienų savo teritorijoje, kurie laikomi pasienio regionais, atsižvelgiant į jų tvirtus socialinius ir ekonominius ryšius, ir apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės taip pat informuoja Komisiją apie visus atitinkamus jų pakeitimus.

▼B

43 straipsnis

Vertinimo mechanizmas

1. Pagal Sutartis ir nedarant poveikio jų nuostatoms dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų, tai, kaip kiekviena valstybė narė įgyvendina šį reglamentą, vertinama pasitelkus vertinimo mechanizmą.

2. Taisyklės, susijusios su vertinimo mechanizmu, išdėstytos Reglamente (ES) Nr. 1053/2013. Pagal tą vertinimo mechanizmą valstybės narės ir Komisija kartu turi atlikti reguliarius, objektyvius ir nešališkus įvertinimus, siekdamos patikrinti, ar tinkamai taikomas šis reglamentas, o Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turi koordinuoti įvertinimus. Pagal tą mechanizmą bent kartą per penkerius metus kiekvieną valstybę narę įvertina nedidelė iš Komisijos atstovų ir valstybių narių paskirtų ekspertų sudaryta grupė.

Įvertinimai gali apimti paskelbtus ar nepaskelbtus tikrinimo vietoje vizitus prie išorės ar vidaus sienų.

Pagal tą vertinimo mechanizmą Komisija yra atsakinga už daugiamečių ir metinių vertinimo programų ir vertinimo ataskaitų priėmimą.

▼B

3. Nustačius galimų trūkumų, atitinkamoms valstybėms narėms gali būti teikiamos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų.

Jeigu pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 14 straipsnį priimtoje vertinimo ataskaitoje nurodyta rimtų išorės sienų kontrolės vykdymo trūkumų, taikomi šio reglamento 21 ir 29 straipsniai.

4. Europos Parlamentas ir Taryba informuojami visais vertinimo etapais, jiems perduodami visi susiję dokumentai, laikantis įslaptintiems dokumentams taikomų taisyklių.

5. Europos Parlamentas nedelsiant visapusiškai informuojamas apie visus pasiūlymus iš dalies keisti ar pakeisti taisykles, nustatytas Reglamente (ES) Nr. 1053/2013.

44 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą, ir skaitomos pagal X priede pateiktą atitikties lentelę.

45 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

▼B

I PRIEDAS

Patvirtinantieji dokumentai, skirti patikrinti, ar įvykdytos atvykimo sąlygos

6 straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentiniai įrodymai gali būti tokie:

a) verslo kelionių atvejais:

i) firmos arba valdžios institucijos kvietimas dalyvauti susitikimuose, konferencijose ar renginiuose, susijusiuose su prekyba, pramone arba darbu;

ii) kiti dokumentai, rodantys verslo ryšių arba ryšių darbo tikslais buvimą;

iii) įėjimo į muges ir kongresus bilietai, jei vykstama į juos;

b) kelionių studijų ar kito pobūdžio mokymo tikslais atvejais:

i) priėmimo į mokymo įstaigos profesinio rengimo ar teorinius kursus pagal pagrindinio ir aukštesniojo mokslo sistemą pažymėjimas;

ii) pažymėjimai arba lankytų kursų sertifikatai;

c) kelionių turizmo arba privačiais tikslais atvejais:

i) patvirtinantieji dokumentai, susiję su apgyvendinimu:

— priimančiojo asmens kvietimas, jei bus apsistojama pas jį,

— apgyvendinimą teikiančios įstaigos patvirtinantysis dokumentas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis, kur ketinama apsistoti;

ii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su maršrutu:

— organizuotos kelionės užsakymo patvirtinimas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis numatomus kelionės planus;

iii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su grįžimu:

— grįžimo ar kelionės pirmyn ir atgal bilietas;

d) kelionių politinių, mokslo, kultūros, sporto ar religinių renginių tikslais ar kitais tikslais atvejais:

kvietimai, įėjimo bilietai, priėmimo dokumentai arba programos, jei įmanoma, nurodant priimančiosios organizacijos pavadinimą ir buvimo trukmę, ar kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis apsilankymo tikslą.

▼B

II PRIEDAS

Informacijos registravimas

Visuose sienos perėjimo punktuose visa tarnybinė informacija ir kita ypač svarbi informacija registruojama rankiniu arba elektroniniu būdu. Visų pirma registruojama ši informacija:

a) sienos apsaugos pareigūno, atsakingo už patikrinimus pasienyje toje vietoje, ir kitų kiekvienos grupės pareigūnų pavardės;

b) asmenų patikrinimo sušvelninimas, taikomas pagal 9 straipsnį;

c) dokumentų vietoj pasų ir vizų išdavimas pasienyje;

d) sulaikyti asmenys ir skundai (baudžiamoji veika ir administraciniai pažeidimai);

e) asmenys, kuriems buvo atsisakyta leista atvykti pagal 14 straipsnį (atsisakymo leisti atvykti priežastys ir pilietybė);

f) atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodai, sienos apsaugos pareigūnų, naudojančių spaudą konkrečią dieną ar pamainą, tapatybė ir su pamestais bei pavogtais spaudais susijusi informacija;

g) asmenų, kurie buvo patikrinti, skundai;

h) kitos ypač svarbios policijos ar teisminės priemonės;

i) išskirtiniai įvykiai.

▼B

III PRIEDAS

Eismo juostas sienos perėjimo punktuose žyminčių ženklų pavyzdžiai

A DALIS

([1])

([1]) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

B1 DALIS. „Vizų nereikalaujama“;

B2 DALIS. „Visi pasai“.

▼B

C DALIS

([1])

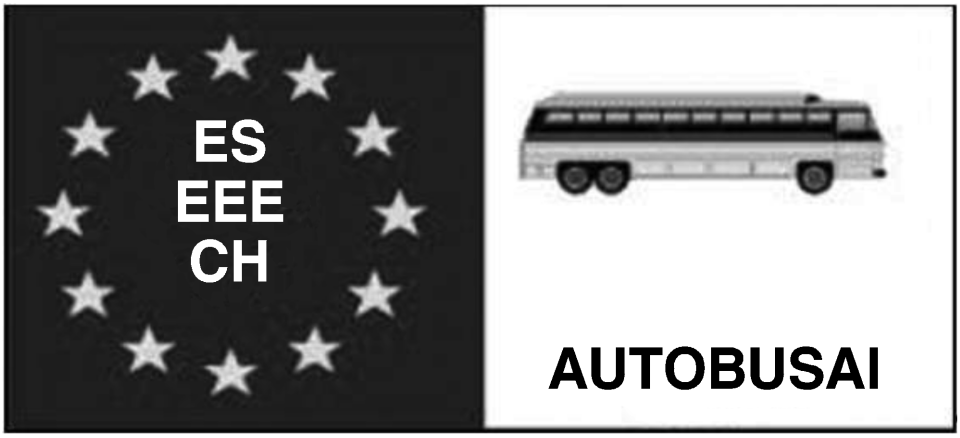

([1])

([1])

([1]) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
AUTOMOBILIAI

VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
AUTOBUSAI

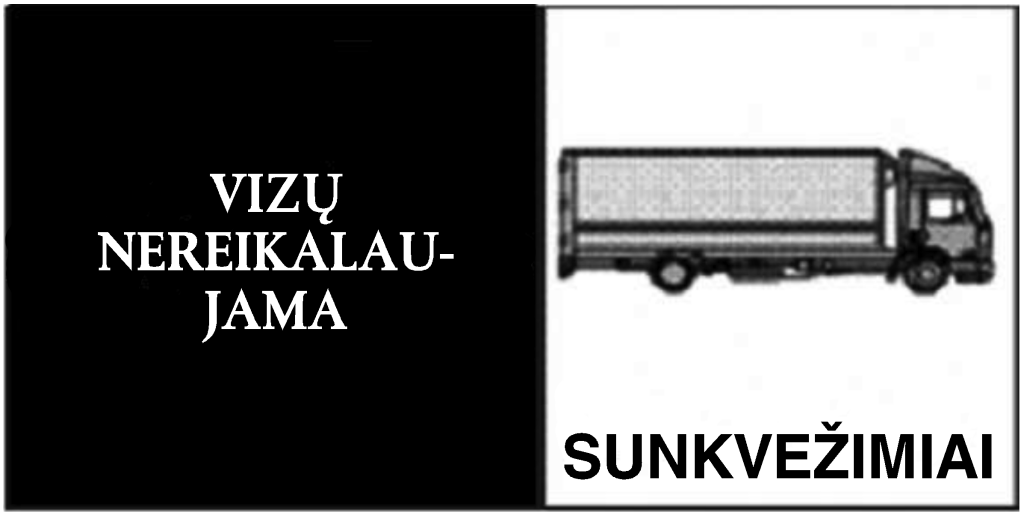
VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
SUNKVEŽIMIAI

▼B

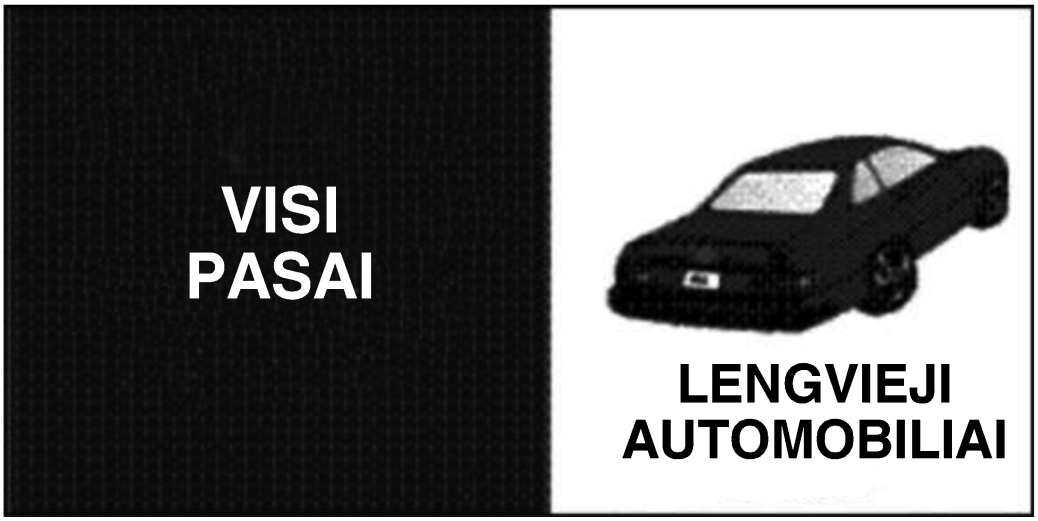
VISI
PASAI
LENGVIEJI
AUTOMOBILIAI

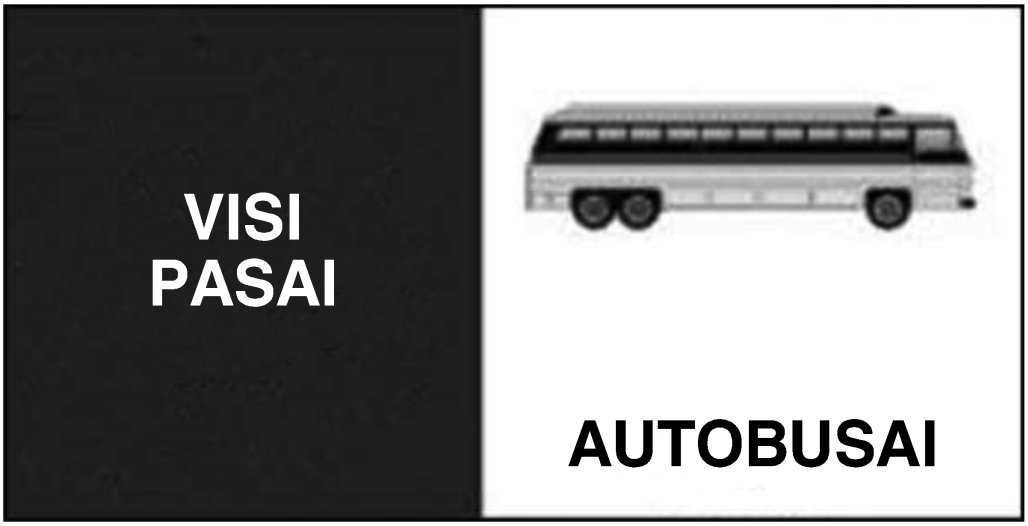
VISI
PASAI
AUTOBUSAI

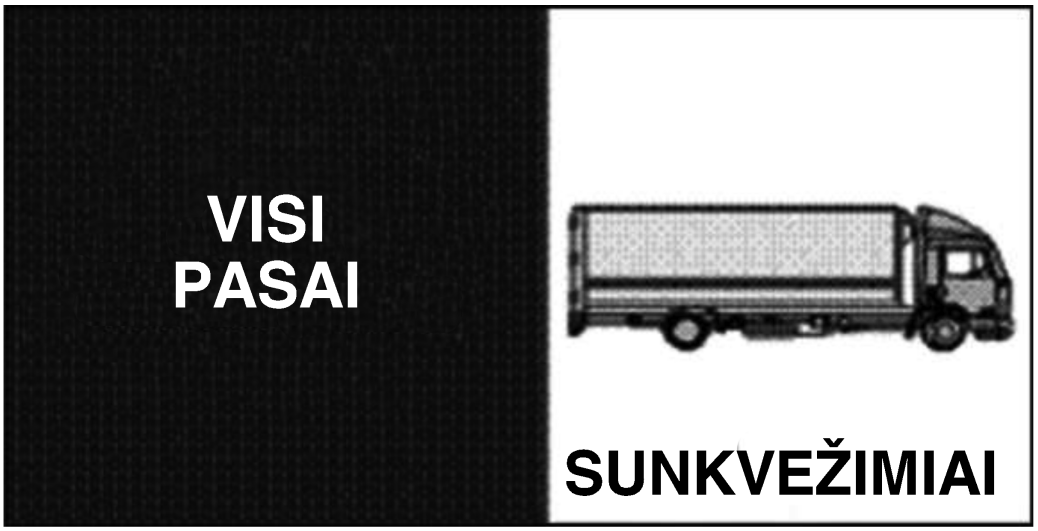
VISI
PASAI
SUNKVEŽIMIAI

▼M3

D DALIS

D1 dalis. Automatizuotos sienų kontrolės eismo juostos ES, EEE ir Šveicarijos piliečiams

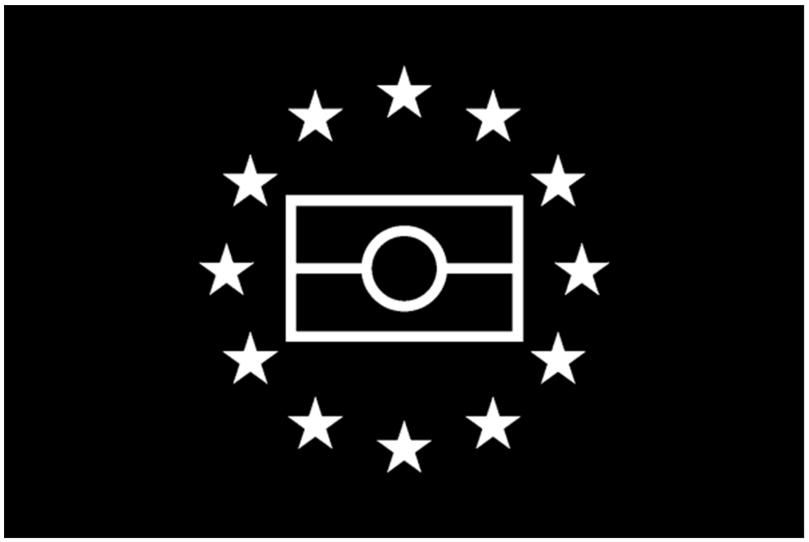

EU / EEA / CH
CITIZENS

Šveicarijai, Lichtenšteinui, Norvegijai ir Islandijai žvaigždučių pateikti nereikia.

D2 dalis. Automatizuotos sienų kontrolės eismo juostos trečiųjų šalių piliečiams

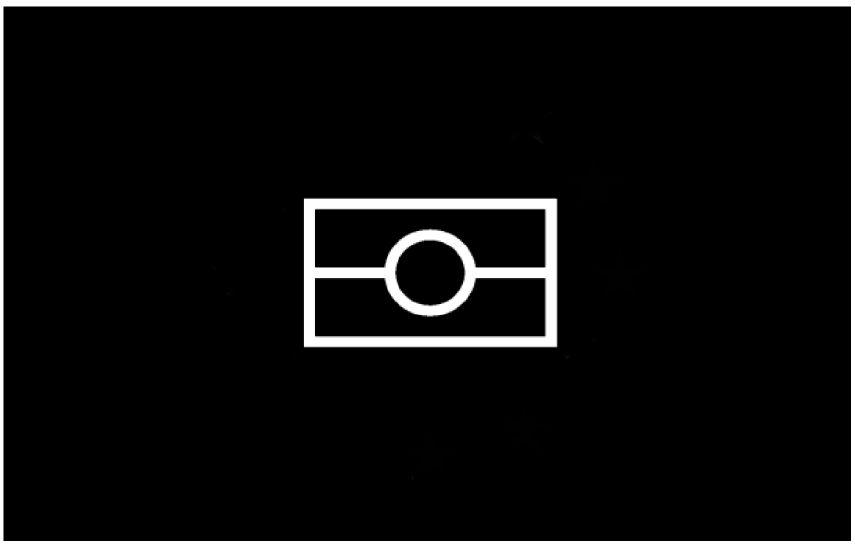

▼M3

D3 dalis. Automatizuotos sienų kontrolės eismo juostos visiems pasams

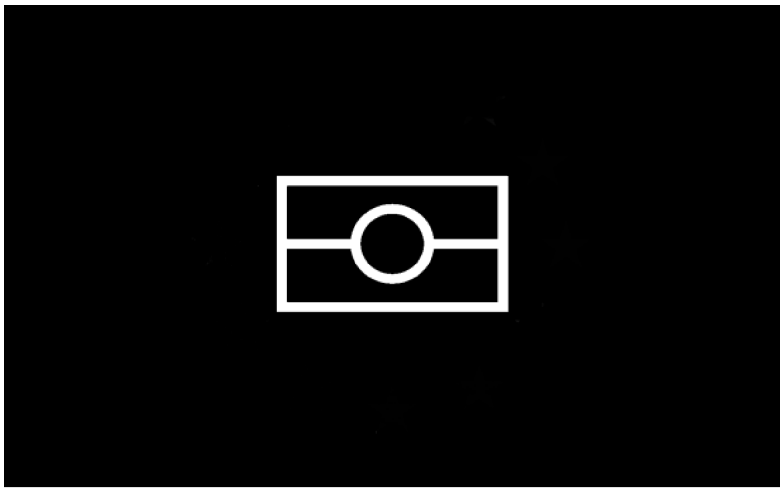

E dalis. Eismo juostos registruotiems keliautojams

▼B

IV PRIEDAS

Žymėjimas spaudais

▼M3

1. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 693/2003 išduotą supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą turinčio trečiosios šalies piliečio kelionės dokumentas antspauduojamas atvykstant ir išvykstant. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 693/2003 išduotą galiojantį supaprastinto tranzito dokumentą turinčių trečiųjų šalių piliečių, kurie vyksta tranzitu traukiniu ir neišlipa jokios valstybės narės teritorijoje, kelionės dokumentas taip pat antspauduojamas atvykstant ir išvykstant. Be to, jeigu tai aiškiai nustatyta jos nacionalinėje teisėje, valstybė narė gali pagal šio reglamento 11 straipsnį antspauduoti jos išduotą leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą turinčių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentą jiems atvykstant ir išvykstant.

   Trečiosios šalies piliečio, su nacionaline vienam arba dviem atvykimams išduota trumpalaike viza atvykstančio į valstybės narės, kuri dar visapusiškai netaiko Šengeno *acquis*, bet naudoja AIS, teritoriją ar išvykstančio iš šios teritorijos, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.

1a. Tokių spaudų specifikacijos nustatytos Šengeno vykdomojo komiteto sprendime SCH/COM-EX (94) 16 rev ir SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIAL).

▼B

2. Spaudų saugumo kodai keičiami reguliariai, ne rečiau kaip kas mėnesį.

▼M3

2a. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą ir reikalavimas dėl antspaudavimo, paprastai antspauduojamas puslapis, esantis priešais puslapį, kuriame yra įklijuota viza. Tačiau jei tas puslapis negali būti naudojamas, spaudas dedamas kitame puslapyje. Mašininio nuskaitymo zona spaudu nežymima.

———————

▼B

4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius centrus, atsakingus už keitimąsi informacija apie sienos perėjimo punktuose naudojamų atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodus, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai. Šie kontaktiniai centrai nedelsdami susipažįsta su informacija apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus, naudojamus prie atitinkamos valstybės narės išorės sienų, visų pirma su informacija apie:

   a) sienos perėjimo punktą, kuriam yra skirtas konkretus spaudas;

   b) sienos apsaugos pareigūno, kuriam bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu buvo skirtas konkretus spaudas, tapatybę;

   c) konkretaus spaudo saugumo kodą bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu.

   Visos užklausos apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus pateikiamos per pirmiau minėtus nacionalinius kontaktinius centrus.

   Be to, nacionaliniai kontaktiniai centrai kitiems kontaktiniams centrams, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nedelsdami siunčia informaciją apie su kontaktiniais centrais susijusius pasikeitimus ir pamestus bei pavogtus spaudus.

▼B

V PRIEDAS

A DALIS

Atsisakymo leisti atvykti tvarka pasienyje

1. Atsisakydamas leisti atvykti, kompetentingas sienos apsaugos pareigūnas:

a) užpildo atsisakymo leisti atvykti standartinį blanką, kaip parodyta B dalyje. Atitinkamas trečiosios šalies pilietis pasirašo blanką ir gauna pasirašyto blanko kopiją. Trečiosios šalies piliečiui atsisakius pasirašyti, sienos apsaugos pareigūnas tokį atsisakymą nurodo blanko dalyje „pastabos“;

▼M3

b) trečiųjų šalių piliečių, kuriems neleista atvykti trumpalaikiam buvimui, atveju duomenys apie atsisakymą leisti atvykti į AIS įvedami pagal šio reglamento 6a straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnį;

▼B

c) atitinkamai panaikina arba atšaukia vizas pagal Reglamento (EB) Nr. 810/2009 34 straipsnyje nustatytas sąlygas;

▼M3

d) kai atsisakymas leisti atvykti trečiųjų šalių piliečiams neregistruojamas AIS, pase dedamas atvykimo spaudas, kryžmai perbrauktą neištrinamu juodu rašalu, ir priešais jį dešinėje pusėje taip pat neištrinamu rašalu parašoma raidę (-es), atitinkančią (-ias) atsisakymo leisti atvykti priežastį (-is), kurių sąrašas pateiktas atsisakymo leisti atvykti standartiniame blanke šio priedo B dalyje. Be to, sienos apsaugos pareigūnas kiekvieną atsisakymą leisti atvykti tokių kategorijų asmenims įregistruoja registre arba sąraše ir nurodo atitinkamo trečiosios šalies piliečio asmens tapatybę ir pilietybę, nuorodas į dokumentą, kuriuo trečiosios šalies piliečiui leidžiama kirsti sieną, ir atsisakymo leisti atvykti priežastį bei datą.

Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės nustatytos IV priede.

▼B

2. Jei trečiosios šalies pilietį, kuriam nebuvo leista atvykti, prie sienos atvežė vežėjas, vietos valdžios institucija:

a) nurodo vežėjui pasirūpinti trečiosios šalies piliečiu ir nedelsiant vežti jį į trečiąją šalį, iš kurios jis buvo atvežtas, į trečiąją šalį, išdavusią jam dokumentą, leidžiantį kirsti sieną, arba į bet kurią kitą trečiąją šalį, kurioje garantuojama, kad jis bus priimtas, laikantis Šengeno konvencijos 26 straipsnio ir Tarybos direktyvos 2001/51/EB ([1]);

b) laukiant tolesnio vežimo, imasi atitinkamų priemonių laikydamasi nacionalinės teisės aktų ir atsižvelgdama į vietos aplinkybes, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam trečiųjų šalių piliečių, kuriems nebuvo leista atvykti, atvykimui.

3. Jei yra priežasčių atsisakyti leisti trečiosios šalies piliečiui atvykti ir jį suimti, sienos apsaugos pareigūnas susisiekia su valdžios institucijomis, kurios yra kompetentingos spręsti, kokių veiksmų turi būti imamasi pagal nacionalinę teisę.

([1]) 2001 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 2001/51/EB, papildanti Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio nuostatas (OL L 187, 2001 7 10, p. 45).

▼B

B DALIS

Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną standartinis blankas

Valstybės pavadinimas
Valstybės logotipas (įstaigos pavadinimas)
_____

_____ (1)

ATSISAKYMAS LEISTI ATVYKTI KERTANT SIENĄ

_____ (data) _____ (laikas) sienos perėjimo punkte _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems, _____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens dokumento rūšis _____ numeris _____

Išduotas (vieta) _____ (data) _____

Vizos numeris _____ rūšis _____ išduota _____

Galioja nuo _____ iki _____

_____ dienų laikotarpiui šiuo pagrindu: _____

Atvykęs (-usi) iš _____ _____ (nurodykite naudojamo transporto rūšį, pvz., skrydžio numerį,), šiuo raštu informuojamas (-a), kad atsisakoma jam/jai leisti atvykti į šią šalį, remiantis *(nurodykite galiojančius nacionalinius teisės aktus)*, dėl šių priežasčių:

☐ A) neturi galiojančio (-ų) kelionės dokumento (-ų)

☐ B) turi netikrą/suklastotą/padirbtą kelionės dokumentą

☐ C) neturi galiojančios vizos ar leidimo gyventi

☐ D) turi netikrą/suklastotą/padirbtą vizą ar leidimą gyventi

☐ E) neturi atitinkamų dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas.

Šis (-ie) dokumentas (-ai) negali būti pateiktas (-i): _____

☐ F) per ankstesnį 180 dienų laikotarpį jau išbuvo 90 dienų Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje

☐ G) neturi pakankamai pragyvenimo lėšų buvimo laikotarpiui ir būdui arba lėšų grįžti į kilmės arba tranzito šalį

☐ H) yra asmuo, kurio atžvilgiu įspėjimas atsisakyti leisti atvykti yra įtrauktas

☐ į SIS

☐ į nacionalinį registrą

☐ I) yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tar ptautiniams santykiams *(kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į nacionalinius teisės aktus, susijusius su tokiais atsisakymo leisti atvykti atvejais)*.

▶(1) ☐ J) atsisakė pateikti biometrinius duomenis, jeigu reikalaujama

☐ asmens bylai sukurti atvykimo ir išvykimo sistemoje

☐ patikrinimams kertant sieną atlikti. ◀

Pastabos

▶(2) ☐ (nurodo sienos apsaugos pareigūnas, jei duomenys išsaugomi atvykimo ir išvykimo sistemoje)

Atitinkamas asmuo informuojamas, kad jo asmens duomenys ir informacija apie šį atsisakymą leisti atvykti įvedami į atvykimo ir išvykimo sistemą pagal Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnį.

Remiantis Reglamento (ES) 2017/2226 52 straipsniu, atitinkamas asmuo turi teisę gauti su juo susijusius duomenis, kurie įvesti į atvykimo ir išvykimo sistemą, ir gali prašyti ištaisyti netikslius su juos susijusius duomenis ir ištrinti neteisėtai įvestus duomenis. ◀

Sprendimą neleisti atvykti atitinkamas asmuo gali apskųsti nacionalinių teisės aktų nustatyta tvarka. Atitinkamas asmuo gauna šio dokumento kopiją *(kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į teisę apskųsti reglamentuojančius nacionalinius teisės aktus ir tvarką)*.

Suinteresuotasis asmuo	Už patikrinimą atsakingas pareigūnas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▶(1) (2) M3

▼B

VI PRIEDAS

Konkrečios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant valstybių narių išorės sienas

1. **Sausumos sienos**

1.1. *Kelių eismo kontrolė*

1.1.1. Siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų patikrinimą, kartu užtikrinant saugų ir sklandų kelių eismą, judėjimas per sienos perėjimo punktus yra tinkamai reguliuojamas. Prireikus valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus nukreipti eismą srautais ir jį užblokuoti. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 42 straipsnį.

1.1.2. Prie sausumos sienų valstybės narės gali, jei mano, kad tai reikalinga, ir jei leidžia aplinkybės, tam tikruose sienos perėjimo punktuose pagal 10 straipsnį įrengti arba naudoti atskiras juostas.

Valstybių narių kompetentingos institucijos gali bet kada išskirtinėmis aplinkybėmis ir tais atvejais, kai to reikia dėl eismo ir infrastruktūros sąlygų, atsisakyti atskirų juostų.

Valstybės narės gali bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis siekdamos įrengti atskiras juostas išorės sienos perėjimo punktuose.

1.1.3. Paprastai asmenys, keliaujantys transporto priemonėmis, tikrinimo metu gali jose pasilikti. Tačiau, jei to prireikia susiklosčius aplinkybėms, asmenų gali būti paprašyta iš jų išlipti. Nuodugnus patikrinimas vyksta, jei leidžia vietos sąlygos, tam tikslui skirtose vietose. Dėl darbuotojų saugumo, jei įmanoma, tikrina du sienos apsaugos pareigūnai.

1.1.4. Bendri sienos perėjimo punktai

1.1.4.1. Valstybės narės su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis gali sudaryti dvišalius susitarimus dėl bendrų sienos perėjimo punktų, kuriuose valstybės narės ir trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi savo nacionalinės teisės, tikrintų paeiliui išvykimą ir atvykimą kitos šalies teritorijoje, steigimo, arba toliau tokių susitarimų laikytis. Bendri sienos perėjimo punktai gali būti valstybės narės teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje.

1.1.4.2. Bendri sienos perėjimo punktai valstybės narės teritorijoje: i dvišalius susitarimus, kuriais valstybės narės teritorijoje steigiami bendri sienos perėjimo punktai, įtraukiamas leidimas trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnams vykdyti savo užduotis valstybėje narėje, laikantis šių principų:

a) Tarptautinė apsauga: trečiosios šalies piliečiui, prašančiam tarptautinės apsaugos valstybės narės teritorijoje, sudaromos sąlygos pasinaudoti atitinkamos valstybės narės procedūromis, laikantis Sąjungos prieglobsčio *acquis*.

▼B

b) Asmens suėmimas arba turto areštas: jeigu trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnams tampa žinomi faktai, pateisinantys asmens suėmimą, apsaugos asmeniui skyrimą arba turto areštą, jie informuoja valstybės narės valdžios institucijas apie tuos faktus, o valstybės narės valdžios institucijos užtikrina tinkamus vėlesnius veiksmus pagal nacionalinę, Sąjungos ir tarptautinę teisę, neatsižvelgdamos į atitinkamo asmens pilietybę.

c) Į ES teritoriją atvykstantys asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę: trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai nekliudo patekti į Sąjungos teritoriją asmenims, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę. Jeigu yra priežasčių, pateisinančių draudimą išvykti iš atitinkamos trečiosios šalies, trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai informuoja valstybės narės valdžios institucijas apie tas priežastis, o valstybės narės valdžios institucijos užtikrina tinkamus vėlesnius veiksmus pagal nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės aktus.

1.1.4.3. Bendri sienos perėjimo punktai trečiosios šalies teritorijoje: i dvišalius susitarimus, kuriais trečiosios šalies teritorijoje steigiami bendri sienos perėjimo punktai, įtraukiamas leidimas valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams vykdyti savo užduotis trečiojoje šalyje. Šiame reglamente laikoma, kad valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų atlikti patikrinimai bendrame sienos perėjimo punkte trečiosios šalies teritorijoje yra atitinkamos valstybės narės teritorijoje atlikti patikrinimai. Valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai vykdo savo užduotis, laikydamiesi šio reglamento ir šių principų:

a) Tarptautinė apsauga: trečiosios šalies piliečiui, kuris po trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnų atliktos išvykimo kontrolės prašo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų, esančių trečiojoje šalyje, tarptautinės apsaugos, sudaromos sąlygos pasinaudoti atitinkamos valstybės narės procedūromis, laikantis Sąjungos prieglobsčio *acquis*. Trečiosios šalies valdžios institucijos sutinka su atitinkamo asmens perkėlimu į valstybės narės teritoriją.

b) Asmens suėmimas arba turto areštas: jeigu valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams tampa žinomi faktai, pateisinantys asmens suėmimą, apsaugos asmeniui skyrimą arba turto areštą, jie veikia laikydamiesi nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės. Trečiosios šalies valdžios institucijos sutinka su atitinkamo asmens arba objekto perkėlimu į valstybės narės teritoriją.

c) Galimybė naudotis IT sistemomis: valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai gali naudotis informacinėmis asmens duomenų tvarkymo sistemomis pagal 8 straipsnį. Valstybėms narėms sudaroma galimybė nustatyti technines bei organizacines saugumo priemones, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę siekiant apsaugoti asmens duomenis nuo netyčinio arba neteisėto sunaikinimo arba netyčinio praradimo, pakeitimo, neteisėto atskleidimo arba gavimo, be kita ko, nuo galimybės, kad juos gautų trečiųjų šalių valdžios institucijos.

1.1.4.4. Prieš sudarydama ar iš dalies keisdama bet kokį dvišalį susitarimą dėl bendrų sienos perėjimo punktų su kaimynine trečiąja šalimi, atitinkama valstybė narė konsultuojasi su Komisija dėl susitarimo suderinamumo su Sąjungos teise. Apie jau esamą dvišalį susitarimą Komisija informuojama ne vėliau kaip 2014 m. sausio 20 d.

▼B

Jei Komisija mano, kad susitarimas yra nesuderinamas su Sąjungos teise, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei. Valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių, kad susitarimas per priimtiną laikotarpį būtų pakeistas taip, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.

1.2. *Geležinkelių eismo kontrolė*

1.2.1. Tikrinami traukinių keleiviai ir geležinkelio darbuotojai išorės sienas kertančiuose traukiniuose, įskaitant prekinius ar tuščius traukinius. Valstybės narės gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius susitarimus dėl tokių patikrinimų atlikimo būdų pagal 1.1.4 punkte išdėstytus principus. Tokie patikrinimai gali vykti vienu iš šių būdų:

— pirmoje atvykimo arba paskutinėje išvykimo stotyje valstybės narės teritorijoje,

— traukinyje tranzito metu tarp paskutinės išvykimo stoties trečiojoje šalyje ir pirmos atvykimo stoties valstybės narės teritorijoje arba atvirkščiai,

— paskutinėje išvykimo arba pirmoje atvykimo stotyje trečiosios šalies teritorijoje.

1.2.2. Be to, siekiant palengvinti greitųjų keleivinių traukinių eismo srautus, valstybės narės, per kurias driekiasi tokių traukinių iš trečiųjų šalių maršrutas, taip pat gali nuspręsti bendru sutarimu su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, pagal 1.1.4 punkte išdėstytus principus, vykdyti asmenų patikrinimus traukiniuose iš trečiųjų šalių vienu iš šių būdų:

— trečiosios šalies stotyse, kur asmenys įlipa į traukinį,

— valstybių narių teritorijose esančiose stotyse, kur asmenys išlipa,

— traukinyje, važiuojančiame tranzitu tarp trečiosios šalies teritorijoje esančių stočių ir valstybių narių teritorijose esančių stočių, su sąlyga, kad tie asmenys lieka traukinyje.

1.2.3. Greitaeigių traukinių iš trečiųjų šalių, kelis kartus sustojančių valstybių narių teritorijoje, atveju, jei geležinkelio transporto vežėjas gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai valstybių narių teritorijoje, tokiems keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant traukinyje arba atvykimo stotyje, išskyrus atvejus, kai tikrinama pagal 1.2.1 punktą ar 1.2.2 punkto pirmą įtrauką.

Asmenims, kurie ketina keliauti traukiniu valstybių narių teritorija tik likusią kelionės dalį, iki traukinio išvykimo aiškiai pranešama, kad kelionės metu arba atvykimo stotyje jiems gali būti taikomas patikrinimas atvykstant.

1.2.4. Keliaujant priešinga kryptimi, traukiniu keliaujantiems asmenims panašia tvarka taikomas patikrinimas išvykstant.

▼B

1.2.5. Siekiant užtikrinti, kad vagonų ertmėse nebūtų slepiami asmenys ar daiktai, kurie turi būti tikrinami pasienyje, sienos apsaugos pareigūnas gali nurodyti, kad jos būtų patikrinamos, jei reikia, padedant traukinio inspektoriui.

1.2.6. Jei yra priežasčių manyti, kad traukinyje slepiasi asmenys, apie kuriuos buvo pranešta ar kurie yra įtariami padarę nusikaltimą, arba nelegaliai atvykti ketinantys trečiųjų šalių piliečiai, sienos apsaugos pareigūnas, jei jis negali veikti pagal nacionalines nuostatas, apie tai praneša valstybėms narėms, į kurių teritoriją arba kurių teritorija važiuoja traukinys.

2. **Oro erdvės sienos**

2.1. *Tikrinimo tvarka tarptautiniuose oro uostuose*

2.1.1. Valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių vidaus skrydžių keleivių srautus fiziškai atskirti nuo kitų skrydžių keleivių srautų. Tuo tikslu visuose tarptautiniuose oro uostuose sukuriama tinkama infrastruktūra.

2.1.2. Vieta, kurioje vyksta patikrinimas kertant sieną, nustatoma šia tvarka:

a) keleivių, atskrendančių iš trečiosios šalies ir toliau skrendančių vidaus skrydžiais, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, į kurį atskrendama iš trečiosios šalies. Vidaus skrydžio keleivių, toliau skrendančių į trečiąją šalį (persėdančių keleivių), patikrinimas išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, iš kurio išvykstama pastaruoju skrydžiu;

b) skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas, kuriuose nėra persėdančių keleivių, ir skrydžių, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių oro uostuose, kur nepersėdama į kitą orlaivį:

i) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, jei prieš tai arba po to keleiviai nepersėdo valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

ii) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, kur nepersėdama į kitą orlaivį (tranzito keleiviai), ir jei keleiviai negali įlipti į orlaivį tai kelionės daliai, kuri vyksta valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

iii) atvejais, kai aviakompanija skrydžių iš trečiųjų šalių metu, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, keleivių patikrinimas jiems išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, o patikrinimas jiems atvykstant– atvykimo oro uoste.

Keleiviai, kurie šių trumpų nutūpimų metu jau yra lėktuve ir nėra įlipę valstybių narių teritorijoje, tikrinami pagal ii papunktį. Atvirkštinė tvarka šios kategorijos skrydžiams taikoma tuomet, kai paskirties šalis yra trečioji šalis.

▼B

2.1.3. Paprastai patikrinimai kertant sieną nevyksta orlaivyje arba prie registracijos vartų, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu. Siekdamos užtikrinti, kad oro uostuose, kuriuose yra nustatyti sienos perėjimo punktai, asmenys būtų tikrinami pagal 7–14 straipsniuose nustatytas taisykles, valstybės narės užtikrina, kad oro uosto administracija imtųsi reikiamų priemonių, kad keleivių srautas būtų nukreipiamas į patikrinimui skirtas vietas.

Valstybės narės užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių, kad leidimo neturintys asmenys negalėtų įeiti į uždaras zonas, pavyzdžiui, tranzito zoną, ir iš jų išeiti. Tranzito zonoje paprastai netikrinama, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu; visų pirma šioje zonoje gali būti tikrinami asmenys, kuriems taikomas oro uosto tranzito vizos reikalavimas, siekiant patikrinti, ar jie tokią vizą turi.

2.1.4. Tais atvejais, kai dėl *force majeure* ar gresiančio pavojaus arba valdžios institucijų nurodymu iš trečiosios šalies skrendantis orlaivis turi nutūpti nutūpimo aikštelėje, kurioje nėra sienos perėjimo punkto, tas orlaivis gali tęsti skrydį tik gavęs sienos apsaugos pareigūnų ir muitinės leidimą. Ta pati nuostata taikoma iš trečiosios šalies skrendantiems orlaiviams, nutūpiantiems be leidimo. Visais atvejais tokių orlaivių keleiviai tikrinami taikant 7–14 straipsnius.

2.2. *Tikrinimo tvarka aerodromuose*

2.2.1. Užtikrinama, kad asmenys pagal 7–14 straipsniuose nustatytas taisykles taip pat būtų tikrinami oro uostuose, kurie neturi tarptautinio oro uosto statuso pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus („aerodromuose“), tačiau iš kurių leidžiama vykdyti skrydžius iš trečiųjų šalių ar į jas.

2.2.2. Nukrypstant nuo 2.1.1 punkto, aerodromuose nebūtina imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad vidaus ir kitų skrydžių keleivių srautai būtų fiziškai atskiriami, nepažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 300/2008 ([1]). Be to, kai eismas yra nedidelis, sienos apsaugos pareigūnams nebūtina visą laiką juose būti, jei yra garantuojama, kad reikalingas personalas gali atvykti tinkamu laiku.

2.2.3. Kai nėra užtikrinta, kad sienos apsaugos pareigūnai nuolat yra aerodrome, šio aerodromo vadovas sienos apsaugos pareigūnams atitinkamai praneša apie orlaivių, skrendančių iš trečiųjų šalių arba į jas, atvykimą ir išvykimą.

2.3. *Privačiais skydžiais skrendančių asmenų tikrinimas*

2.3.1. Privačių skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas atvejais lėktuvo vadas, dar lėktuvui nepakilus, nusiunčia paskirties valstybės narės ir tam tikrais atvejais pirmo atvykimo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams bendrą deklaraciją, kurią, *inter alia*, sudaro skrydžio planas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 2 priedą ir informacija apie keleivių tapatybę.

([1]) 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL L 97, 2008 4 9, p. 72).

▼B

2.3.2. Kai privataus skrydžio iš trečiosios šalies į kurią nors valstybę narę metu trumpai nutupiama kitų valstybių narių teritorijose, atvykimo valstybės narės kompetentingos institucijos atlieka patikrinimą pasienyje ir uždeda atvykimo spaudą 2.3.1 punkte nurodytoje bendroje deklaracijoje.

2.3.3. Kai nėra tiksliai žinoma, ar skrydis yra tik iš valstybių narių teritorijų arba tik į jas nenutūpiant trečiosios šalies teritorijoje, kompetentingos institucijos tikrina asmenis oro uostuose ir aerodromuose pagal 2.1–2.2 punktus.

2.3.4. Sklandytuvų, labai lengvų orlaivių, sraigtasparnių, nedidelių gabaritų lėktuvų, galinčių skristi tik nedideliu atstumu, ir diržablių atvykimo ir išvykimo tvarka nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus ir, kai taikoma, pagal dvišalius susitarimus.

3. **Jūrų siena**

3.1. *Bendra jūrų eismo kontrolės tvarka*

3.1.1. Laivai tikrinami atvykimo arba išvykimo uoste, arba tam tikslui skirtoje vietoje, esančioje prie pat laivo, arba teritoriniuose vandenyse esančiame laive, kaip nustatyta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje. Valstybės narės gali sudaryti susitarimus, pagal kuriuos patikrinimus taip pat galima atlikti trečiosios šalies teritorijoje laivui plaukiant arba laivui atvykus arba išvykus pagal principus, išdėstytus 1.1.4 punkte.

3.1.2. Kapitonas, laivo savininko atstovas arba kitas asmuo, tinkamai įgaliotas kapitono arba kitu atitinkamai valdžios institucijai priimtinu būdu (abiem atvejais toliau – kapitonas) sudaro įgulos ir visų keleivių sąrašą, į kurį įtraukia informaciją, kurios reikalaujama Konvencijos dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų palengvinimo (FAL konvencijos) 5 formoje (įgulos sąrašas) ir 6 formoje (keleivių sąrašas), ir, jei taikoma, vizų arba leidimų gyventi numerius:

— ne vėliau kaip prieš dvidešimt keturias valandas prieš atvykimą į uostą arba

— jeigu reisas trunka trumpiau nei dvidešimt keturias valandas, ne vėliau kaip prieš pat laivui išplaukiant iš ankstesniojo uosto, arba

— jei paskirties uostas nežinomas arba pasikeičia reiso metu – iškart, kai gaunama ši informacija.

Kapitonas pateikia sąrašą (-us) sienos apsaugos pareigūnams arba, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje – kitoms atitinkamoms valdžios institucijoms, kurios nedelsdamos sąrašą (-us) perduoda sienos apsaugos pareigūnams.

3.1.3. Sienos apsaugos pareigūnai arba 3.1.2 punkte nurodytos valdžios institucijos grąžina gavimo patvirtinimą (pasirašytą sąrašo (-ų) kopiją arba elektroninį gavimo patvirtinimą) kapitonui, kuris paprašytas jį pateikia laivui stovint uoste.

3.1.4. Kapitonas nedelsdamas praneša kompetentingoms valdžios institucijoms apie bet kokius įgulos sudėties ir keleivių skaičiaus pasikeitimus.

Be to, kapitonas kompetentingoms valdžios institucijoms nedelsdamas per 3.1.2 punkte nurodytą laikotarpį praneša apie bilieto neturinčių keleivių buvimą laive. Tačiau atsakomybė už bilieto neturinčius keleivius tenka kapitonui.

▼B

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, sistemiški laive esančių asmenų patikrinimai kertant sieną nevykdomi. Vis dėlto sienos apsaugos pareigūnai tikrina laivą ir laive esančius asmenis, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

3.1.5. Kapitonas tinkamu laiku ir pagal atitinkamame uoste galiojančias taisykles kompetentingai valdžios institucijai praneša apie laivo išvykimą.

3.2. *Konkreti tam tikrų laivybos rūšių tikrinimo tvarka*

K r u i z i n i a i l a i v a i

3.2.1. Kruizinio laivo kapitonas kompetentingai valdžios institucijai nusiunčia kruizo maršrutą ir programą, kai tik jie yra nustatomi ir ne vėliau kaip per 3.1.2 punkte nustatytą laikotarpį.

3.2.2. Jei kruizinio laivo maršrutas apima tik valstybių narių teritorijose esančius uostus, nukrypstant nuo 4 ir 8 straipsnių, patikrinimai kertant sieną nevykdomi, ir kruizinis laivas gali plaukti į uostus, kuriuose nėra sienos perėjimo punktų.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

3.2.3. Jei kruizinio laivo maršrutas apima ir valstybių narių teritorijose esančius uostus, ir trečiosiose šalyse esančius uostus, nukrypstant nuo 8 straipsnio, patikrinimai kertant sieną vyksta taip:

a) jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir pirmą kartą įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.1.2 punkte.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia;

b) jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir vėl įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.1.2 punkte, tiek, kiek tokie sąrašai buvo pakeisti, kai kruizinis laivas įplaukė į ankstesnį uostą, esantį valstybės narės teritorijoje.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia;

c) jei kruizinis laivas atplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto ir į tokį uostą įplaukia, išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus;

▼B

d) jei kruizinis laivas išplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į trečiojoje šalyje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais.

Jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus, įlipantiems keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant pagal 8 straipsnį;

e) jei kruizinis laivas plaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į tokį pat uostą, patikrinimas išvykstant nevykdomas.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

Plaukiojimas pramoginiais laivais

3.2.4. Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, asmenys, esantys pramoginiuose laivuose, atvykstančiuose iš valstybėje narėje esančio uosto ar į tokį uostą vykstantys, kertant sieną netikrinami ir gali atvykti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto.

Tačiau atsižvelgiant į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija, atliekami tokių asmenų patikrinimai ir (arba) fizinė pramoginių laivų apžiūra.

3.2.5. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas gali išimties tvarka įplaukti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto. Tokiais atvejais laive esantys asmenys informuoja uosto administraciją, kad jiems būtų leista atvykti į uostą. Uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo atvykimą. Apie keleivius deklaruojama pateikiant uosto administracijai laive esančių asmenų sąrašą. Šis sąrašas pateikiamas sienos apsaugos pareigūnams ne vėliau kaip atplaukus į uostą.

Taip pat, jei dėl *force majeure*, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas turi įplaukti į uostą, kuriame nėra nustatyto sienos perėjimo punkto, uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo buvimą.

3.2.6. Atliekant šiuos patikrinimus, įteikiamas dokumentas, kuriame nurodomos visos laivo techninės charakteristikos ir laive esančių asmenų sąrašas. Šio dokumento kopijos pateikiamos atvykimo ir išvykimo uostų administracijoms. Tol, kol laivas yra vienos iš valstybių narių teritoriniuose vandenyse, šio dokumento kopija saugoma kartu su laivo dokumentais.

Pakrančių žvejyba

3.2.7. Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, pakrančių žvejybos laivų įgulos, kiekvieną dieną arba per 36 valandas grįžtančios į registracijos uostą arba bet kurį kitą valstybių narių teritorijose esantį uostą, neįplaukdamos į trečiosios šalies teritorijoje esantį uostą, sistemingai netikrinamos. Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija. Asmenų patikrinimai ir (arba) laivo fizinė apžiūra atliekami atsižvelgiant į tuos pavojus.

▼B

3.2.8. Pakrančių žvejybos laivų, neįregistruotų kurios nors valstybės narės teritorijoje esančiame uoste, įgulos tikrinamos pagal jūrininkams taikomas nuostatas.

Susisiekimas keltais

3.2.9. Su trečiosiose šalyse esančiais uostais susisiekiančiuose keltuose vykdomas juose esančių asmenų patikrinimas. Taikomos šios taisyklės:

a) jei įmanoma, valstybės narės įrengia atskiras juostas pagal 10 straipsnį;

b) pėstieji keleiviai tikrinami individualiai;

c) transporto priemonėse esantys asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės;

d) kelto keleiviai, keliaujantys autobusu, laikomi pėsčiaisiais keleiviai. Šie keleiviai tikrinami išlipę iš autobuso;

e) krovinių transporto priemonių vairuotojai ir lydintieji asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės. Šis patikrinimas iš esmės organizuojamas atskirai nuo kitų keleivių patikrinimų;

f) kad patikrinimai vyktų greitai, turi būti pakankamas vartų skaičius;

g) siekiant nustatyti, ar nėra nelegalių imigrantų, visų pirma atliekamos keleivių naudojamų transporto priemonių ir, kai tinka, transporto priemonėje esančių krovinių ir kitų prekių atsitiktinės apžiūros;

h) su kelto įgulos nariais elgiamasi taip pat kaip su komercinių laivų įgulų nariais;

i) 3.1.2 punktas (prievolė pateikti keleivių ir įgulos sąrašus) netaikomas. Jeigu laive esančių asmenų sąrašas turi būti parengtas pagal Tarybos direktyvą 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos ([1]), kapitonas to sąrašo kopiją nusiunčia atvykimo uosto, esančio valstybių narių teritorijoje, kompetentingai valdžios institucijai ne vėliau kaip trisdešimt minučių po laivo išvykimo iš trečiosios šalies uosto.

3.2.10. Jeigu į keltą, atvykstantį iš trečiosios šalies ir sustojantį valstybių narių teritorijoje daugiau nei vieną kartą, keleiviai įlipa tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, tų keleivių patikrinimas, jiems išvykstant, turi vykti išvykimo uoste, o patikrinimas jiems atvykstant – atvykimo uoste.

Asmenys, kurie šių tarpinių sustojimų metu jau yra kelte ir nėra įlipę į jį valstybių narių teritorijoje, tikrinami atvykimo uoste. Atvirkštinė tvarka taikoma tuomet, kai kelionės tikslo šalis yra trečioji šalis.

([1]) 1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos (OL L 188, 1998 7 2, p. 35).

▼B

Krovinių vežimas tarp valstybių narių

3.2.11. Nukrypstant nuo 8 straipsnio, patikrinimai kertant sieną vežant krovinius tarp dviejų arba daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į jokius uostus, esančius už valstybių narių teritorijos ribų, ir vežant prekes neatliekami.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

4. **Laivyba vidaus vandenų keliais**

4.1. „Laivyba vidaus vandenų keliais, susijusi su išorės sienos kirtimu“ apima visų rūšių valčių ir laivų, plaukiojančių upėmis, kanalais ir ežerais, naudojimą verslo ar pramogų tikslais.

4.2. Verslo tikslais naudojamų laivų atveju kapitonas ir laive dirbantys asmenys, įrašyti į įgulos narių sąrašą, bei šių asmenų šeimos nariai, gyvenantys laive, laikomi įgulos nariais arba jiems lygiaverčiais asmenimis.

4.3. Laivybos vidaus vandenų keliais kontrolei *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos 3.1–3.2 punktų nuostatos.

▼B

VII PRIEDAS

Specialios nuostatos dėl tam tikrų kategorijų asmenų

▼M3

1. **Valstybių vadovai**

Vyriausybių vadovai ir nacionalinių Vyriausybių nariai kartu su juos lydinčiais sutuoktiniai ir jų oficialių delegacijų nariai bei monarchai ir kiti vyresnieji karališkosios šeimos nariai.

Nukrypstant nuo 6 straipsnio ir 8–14 straipsnių, valstybių vadovai, Vyriausybių vadovai ir nacionalinių Vyriausybių nariai kartu su juos lydinčiais sutuoktiniais ir jų oficialių delegacijų nariai bei monarchai ir kiti vyresnieji karališkosios šeimos nariai, pakviesti valstybių narių Vyriausybių arba tarptautinių organizacijų oficialaus vizito, apie kurių atvykimą ir išvykimą buvo oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, kertant sieną netikrinami.

▼B

2. **Orlaivių pilotai ir kiti įgulos nariai**

2.1. Nukrypstant nuo 6 straipsnio, asmenys, turintys piloto licenciją arba įgulos nario pažymėjimą, kaip numatyta 1944 m. gruodžio 7 d. Civilinės aviacijos konvencijos 9 priede, eidami tarnybines pareigas ir remdamiesi tais dokumentais, gali:

a) įlipti ir išlipti valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uoste;

b) atvykti į valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uosto savivaldybės teritoriją;

c) transporto priemonėmis vykti į valstybės narės teritorijoje esantį oro uostą, kad galėtų įlipti į orlaivį, išskrendantį iš to paties oro uosto.

Visais kitais atvejais įvykdomi 6 straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai.

2.2. Orlaivių įgulų nariai tikrinami pagal 7–14 straipsnius. Jei tik įmanoma, pirmiausia tikrinamos orlaivių įgulos. Konkrečiau jos patikrinamos prieš tikrinant keleivius arba specialiose tam tikslui skirtose vietose. Nukrypstant nuo 8 straipsnio įguloms, kurias už sienos kontrolę atsakingi darbuotojai pažįsta eidami savo pareigas, gali būti taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai.

3. **Jūrininkai**

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, valstybės narės gali leisti jūrininkams, turintiems jūrininkų asmens pažymėjimus, išduotus pagal Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl jūreivių nacionalinių asmens pažymėjimų Nr. 108 (1958) arba Nr. 185 (2003), Konvenciją dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų lengvinimo (toliau – FAL konvencija) ir atitinkamą nacionalinę teisę, atvykti į valstybių narių teritoriją išlipant į krantą, kad būtų uosto, į kurį atplaukia jų laivai, arba gretimų savivaldybių teritorijoje, arba išvykti iš valstybių narių teritorijos grįžtant į savo laivus, neprisistatant sienos perėjimo punkte, jeigu jie įtraukti į laivo, kuriam priklauso, įgulos sąrašą, kuris buvo iš anksto pateiktas patikrinti kompetentingoms valdžios institucijoms.

Tačiau remiantis rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu, prieš jūrininkams išlipant į krantą juos pagal 8 straipsnį tikrina sienos apsaugos pareigūnai.

▼B

4. **Diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojai ir tarptautinių organizacijų nariai**

4.1. Trečiųjų šalių arba jų vyriausybių, kurias pripažįsta valstybės narės, išduotų diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams, taip pat 4.4 punkte išvardytų tarptautinių organizacijų išduotų dokumentų turėtojams, keliaujantiems tarnybos reikalais, atsižvelgiant į jų turimas specialias privilegijas ar imunitetus, sienos perėjimo punktuose gali būti suteikta pirmenybė prieš kitus keleivius, nors tam tikrais atvejais minėtiems turėtojams taikomas vizos reikalavimas.

Nukrypstant nuo 6 straipsnio 1 dalies c punkto, iš šiuos dokumentus turinčių asmenų nereikalaujama įrodyti, kad jie turi pakankamai pragyvenimo lėšų.

4.2. Jei prie išorės sienos prisistatantis asmuo remiasi privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis, sienos apsaugos pareigūnas gali pareikalauti, kad jis įrodytų šį statusą pateikdamas atitinkamus dokumentus, visų pirma akredituojančios valstybės išduotus pažymėjimus ar diplomatinį pasą, arba kitais būdais. Jei kyla abejonių, sienos apsaugos pareigūnas skubos atveju gali tiesiogiai kreiptis į užsienio reikalų ministeriją.

4.3. Akredituoti diplomatinių ir konsulinių atstovybių darbuotojai bei jų šeimos nariai į valstybių narių teritorijas gali atvykti pateikdami 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą kortelę ir dokumentą, leidžiantį jiems kirsti valstybės sieną. Be to, nukrypstant nuo 14 straipsnio, sienos apsaugos pareigūnai negali atsisakyti leisti diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams atvykti į valstybių narių teritoriją prieš tai nepasikonsultavę su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai į SIS dėl šio asmens yra įtrauktas įspėjimas.

4.4. 4.1 punkte nurodytais tikslais tarptautinių organizacijų išduodami dokumentai visų pirma yra šie:

— Jungtinių Tautų Organizacijos *laissez passer*, išduoti Jungtinių Tautų ir jai pavaldžių agentūrų darbuotojams pagal 1947 m. lapkričio 21 d. Niujorke Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Konvenciją dėl specializuotų agentūrų privilegijų ir imunitetų,

— Europos Sąjungos (ES) *laissez passer*,

— Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) *laissez passer*,

— Europos Tarybos generalinio sekretoriaus išduotas teisėtumo pažymėjimas,

— dokumentai, išduoti pagal Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso III straipsnio 2 dalį (karinis asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, pateikiamas kartu su siuntimu į komandiruotę, kelionės pažyma arba asmeniniu ar kolektyviniu judėjimo įsakymu) ir dokumentai, išduoti remiantis „Partnerystės taikos labui“ programa.

5. **Abipus sienos dirbantys asmenys**

5.1. Abipus sienos dirbančių asmenų tikrinimo tvarką reglamentuoja bendrosios sienos kontrolės taisyklės, visų pirma 8 ir 14 straipsnių nuostatos.

▼B

5.2. Nukrypstant nuo 8 straipsnio, abipus sienos dirbantiems asmenims, kuriuos gerai pažįsta sienos apsaugos pareigūnai dėl to, kad jie dažnai tame pačiame sienos perėjimo punkte kerta sieną, ir dėl kurių, remiantis pirminiu patikrinimu, nėra įspėjimo SIS arba nacionalinių duomenų rinkmenose, taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai siekiant įsitikinti, kad jie turi galiojantį dokumentą, leidžiantį jiems kirsti sieną, ir atitinka būtinas atvykimo sąlygas. Be įspėjimo ir nereguliariai šie asmenys kartais nuodugniai patikrinami.

5.3. 5.2 punkto nuostatos gali būti taikomos ir kitoms reguliariai į darbą anapus sienos vykstančių asmenų kategorijoms.

▼M6

6. **Nepilnamečiai**

6.1. Sienos apsaugos pareigūnai ypatingą dėmesį atkreipia į nepilnamečius, kurie keliauja lydimi ar nelydimi suaugusiųjų. Išorės sieną kertančių nepilnamečių patikrinimai atvykstant ir išvykstant yra tokie patys, kaip ir suaugusiųjų, kaip numatyta šiame reglamente.

6.2. Jei nepilnamečius lydi suaugusieji, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar nepilnamečius lydintys asmenys turi tėvų globos teises arba teisėto globėjo teises juos globoti, ypač tais atvejais, kai nepilnamečius lydi tik vienas suaugęs asmuo ir yra rimtų priežasčių įtarti, kad jie galėjo būti neteisėtai atskirti nuo asmenų, kurie turi teisėtas tėvų globos arba teisėto globėjo teises juos globoti. Pastaruoju atveju sienos apsaugos pareigūnas atlieka tolesnį tyrimą siekdamas nustatyti, ar pateiktoje informacijoje nėra neatitikimų ar prieštaravimų.

6.3. Nepilnamečiams keliaujant nelydimiems, sienos apsaugos pareigūnai, nuodugniai patikrindami kelionės dokumentus ir patvirtinančiuosius dokumentus, užtikrina, kad nepilnamečiai neišvyktų iš teritorijos prieš asmenų, turinčių tėvų globos teises arba teisėto globėjo teises juos globoti, norą.

6.4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius centrus, teikiančius konsultacijas nepilnamečių klausimais, ir praneša apie juos Komisijai. Komisija šių nacionalinių kontaktinių centrų sąrašą pateikia valstybėms narėms.

6.5. Jeigu yra abejonių dėl 6.1, 6.2 ir 6.3 punktuose įvardytų aplinkybių, sienos apsaugos pareigūnai naudojasi nacionalinių kontaktinių centrų, teikiančių konsultacijas nepilnamečių klausimais, sąrašu.

6.6. Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnai, tikrinantys vaikų biometrinius identifikatorius arba naudojantys juos vaiko tapatybei nustatyti, būtų specialiai apmokyti tai daryti vaikui patogiu ir į vaiką atžvalgiu būdu, taip pat visapusiškai vadovaujantis vaiko interesais ir apsaugos priemonėmis, nustatytomis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje. Kai vaiką lydi vienas iš tėvų arba teisėtas globėjas, tas asmuo lydi vaiką, kai biometriniai identifikatoriai yra tikrinami arba naudojami tapatybei nustatyti. Nenaudojama jokia jėga. Valstybės narės prireikus užtikrina, kad sienos perėjimo punktų infrastruktūra būtų pritaikyta vaikų biometriniams identifikatoriams naudoti.

▼B

7. **Gelbėjimo tarnybos, policija, ugniagesių komandos ir sienos apsaugos pareigūnai**

Gelbėjimo tarnybų, policijos ir ugniagesių komandų darbuotojų, veikiančių ekstremaliųjų situacijų atveju, atvykimą ir išvykimą, taip pat sienos apsaugos pareigūnų, kertančių sieną profesinių užduočių vykdymo tikslais, darbą reglamentuojanti tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje. Valstybės narės gali sudaryti su trečiosiomis šalimis dvišalius susitarimus dėl tų kategorijų asmenų atvykimo ir išvykimo tvarkos. Šia tvarka ir dvišaliais susitarimais gali būti nustatyta nuostatų, kuriomis leidžiama nukrypti nuo 5, 6 ir 8 straipsnių.

8. **Jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantys darbuotojai**

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantys darbuotojai reguliariai grįžtantys jūra arba oru į valstybių narių teritoriją nepabuvę trečiosios šalies teritorijoje, sistemiškai netikrinami.

Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos rizikos įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat jūroje esančios darbo vietos eina trečiosios šalies kranto linija.

▼B

VIII PRIEDAS

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas ..... (įstaigos pavadinimas)

_____

_____ (1)

ĮRODYMŲ DĖL TRUMPALAIKIO BUVIMO TRUKMĖS SĄLYGŲ LAIKYMOSI PATVIRTINIMAS, JEI KELIONĖS DOKUMENTE NĖRA ATVYKIMO ARBA IŠVYKIMO SPAUDO

(Data)_____(laikas)_____(vieta) _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems,_____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė_____ Gyvenamoji vieta _____

Kelionės dokumentas _____ numeris_____

Išduotas (vieta) _____(data) _____

Vizos numeris _____ (jei taikoma) išduota_____

_____ dienų laikotarpiui, šiuo pagrindu: _____

Atsižvelgiant į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo (jos) buvimo valstybių narių teritorijoje trukme, laikoma, kad asmuo į valstybės narės _____ teritoriją atvyko arba išvyko (data) _____
(vieta) _____ per _____ sienos perėjimo punktą

Pasirašiusios institucijos duomenys pasiteiravimui:

Tel. _____

Faks. _____

El. paštas:_____

Suinteresuotasis asmuo gauna šio dokumento kopiją.

Suinteresuotasis asmuo	Atsakingas pareigūnas + antspaudas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

IX PRIEDAS

Panaikinamas reglamentas ir jo vėlesnių pakeitimų sąrašas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006 (OL L 105, 2006 4 13, p. 1)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 296/2008 (OL L 97, 2008 4 9, p. 60)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 81/2009 (OL L 35, 2009 2 4, p. 56)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009 (OL L 243, 2009 9 15, p. 1)	Tik 55 straipsnis
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 265/2010 (OL L 85, 2010 3 31, p. 1)	Tik 2 straipsnis
2011 m. Stojimo akto V priedo 9 punktas	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EU) Nr. 610/2013 (OL L 182, 2013 6 29, p. 1)	Tik 1 straipsnis
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EU) Nr. 1051/2013 (OL L 295, 2013 11 6, p. 1)	

▼B

X PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio įžanginė frazė	2 straipsnio įžanginė frazė
2 straipsnio 1–8 punktai	2 straipsnio 1–8 punktai
2 straipsnio 8a punktas	2 straipsnio 9 punktas
2 straipsnio 9 punktas	2 straipsnio 10 punktas
2 straipsnio 10 punktas	2 straipsnio 11 punktas
2 straipsnio 11 punktas	2 straipsnio 12 punktas
2 straipsnio 12 punktas	2 straipsnio 13 punktas
2 straipsnio 13 punktas	2 straipsnio 14 punktas
2 straipsnio 14 punktas	2 straipsnio 15 punktas
2 straipsnio 15 punktas	2 straipsnio 16 punktas
2 straipsnio 16 punktas	2 straipsnio 17 punktas
2 straipsnio 17 punktas	2 straipsnio 18 punktas
2 straipsnio 18 punktas	2 straipsnio 19 punktas
2 straipsnio 18a punktas	2 straipsnio 20 punktas
2 straipsnio 19 punktas	2 straipsnio 21 punktas
3 straipsnis	3 straipsnis
3a straipsnis	4 straipsnis
4 straipsnis	5 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1a dalis	6 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 2 dalis	6 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 4 dalis	6 straipsnio 5 dalis
6 straipsnis	7 straipsnis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnio 1 ir 2 dalys
7 straipsnio 3 dalies a punktas	8 straipsnio 3 dalies a punktas

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
7 straipsnio 3 dalies aa punktas	8 straipsnio 3 dalies b punktas
7 straipsnio 3 dalies ab punktas	8 straipsnio 3 dalies c punktas
7 straipsnio 3 dalies ac punktas	8 straipsnio 3 dalies d punktas
7 straipsnio 3 dalies ad punktas	8 straipsnio 3 dalies e punktas
7 straipsnio 3 dalies ae punktas	8 straipsnio 3 dalies f punktas
7 straipsnio 3 dalies b punktas	8 straipsnio 3 dalies g punktas
7 straipsnio 3 dalies c punktas	8 straipsnio 3 dalies h punktas
7 straipsnio 3 dalies d punktas	8 straipsnio 3 dalies i punktas
8 straipsnis	9 straipsnis
9 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktas	10 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktas	10 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa
9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	10 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa
9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	10 straipsnio 2 dalies penkta pastraipa
9 straipsnio 3 ir 4 dalys	10 straipsnio 3 ir 4 dalys
10 straipsnio 1–5 dalys	11 straipsnio 1–5 dalys
10 straipsnio 6 dalis	—
11 straipsnis	12 straipsnis
12 straipsnis	13 straipsnis
13 straipsnis	14 straipsnis
14 straipsnis	15 straipsnis
15 straipsnis	16 straipsnis
16 straipsnis	17 straipsnis
17 straipsnis	18 straipsnis
18 straipsnis	19 straipsnis
19 straipsnis	20 straipsnis
19a straipsnis (IV skyrius)	—
19a straipsnis (IVa skyrius)	21 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
20 straipsnis	22 straipsnis
21 straipsnis	23 straipsnis
22 straipsnis	24 straipsnis
23 straipsnis	25 straipsnis
23a straipsnis	26 straipsnis
24 straipsnis	27 straipsnis
25 straipsnis	28 straipsnis
26 straipsnis	29 straipsnis
26a straipsnis	30 straipsnis
27 straipsnis	31 straipsnis
28 straipsnis	32 straipsnis
29 straipsnis	33 straipsnis
30 straipsnis	34 straipsnis
31 straipsnis	35 straipsnis
32 straipsnis	36 straipsnis
33 straipsnis	37 straipsnis
33a straipsnis	38 straipsnis
34 straipsnis	39 straipsnis
35 straipsnis	40 straipsnis
36 straipsnis	41 straipsnis
37 straipsnis	42 straipsnis
37a straipsnis	43 straipsnis
38 straipsnis	—
39 straipsnis	44 straipsnis
40 straipsnis	45 straipsnis
I–VIII priedai	I–VIII priedai
—	IX priedas
—	X priedas

▼M7

XI PRIEDAS

BŪTINOS KELIONĖS

A DALIS

21a straipsnio 4 dalyje nurodytos asmenų kategorijos:

1) sveikatos priežiūros specialistai, sveikatos srities tyrėjai ir vyresnio amžiaus žmonių priežiūros specialistai;

2) pasienio darbuotojai;

3) transporto sektoriaus darbuotojai;

4) diplomatai, tarptautinių organizacijų darbuotojai ir tarptautinių organizacijų pakviesti asmenys, kurių fizinis buvimas yra būtinas tam, kad šios organizacijos galėtų tinkamai veikti, karinis personalas, humanitarinę pagalbą teikiantys darbuotojai ir civilinės saugos personalas, atliekantis savo funkcijas;

5) tranzitu vykstantys keleiviai;

6) keleiviai, keliaujantys dėl būtinų šeiminių priežasčių;

7) jūrininkai;

8) asmenys, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga arba kuriems reikia atvykti dėl kitų humanitarinių priežasčių.

B DALIS

21a straipsnio 5 dalyje nurodytos asmenų kategorijos:

1) vaikai, lankantys ikimokyklinio ugdymo ir globos įstaigas, ir mokiniai, lankantys kaimyninėje šalyje esančias mokymo įstaigas, bei juos lydintys jų globėjai, kurie kerta sieną tokio švietimo tikslais, taip pat studentai ar asmenys, keliaujantys švietimo tikslais;

2) sezoniniai darbuotojai, įskaitant maisto gamybos sektoriaus darbuotojus;

3) individualiais atvejais – asmenys, keliaujantys dėl įtikinamų gyvūnų globos priežasčių arba dėl žemės ūkiui ir miškininkystei būtinų priemonių;

4) aukštos kvalifikacijos darbuotojai, taip pat esminiai ir mokslo darbuotojai, kuriuos įdarbinti yra būtina ekonominiu, visuomeniniu ir saugumo požiūriu ir kurių darbo negalima atidėti ar atlikti užsienyje;

5) gynybos, viešosios politikos, visuomenės sveikatos ir nacionalinio saugumo srities valdžios institucijų darbuotojai, t. y. policijos, pasienio policijos, imigracijos, visuomenės sveikatos, civilinės saugos departamentų ir pan. darbuotojai arba teisėsaugos institucijų atstovai, jei kelionė yra susijusi su oficialių pareigų vykdymu, įskaitant darbuotojus, atsakingus už ypatingos svarbos infrastruktūros eksploatavimą ir priežiūrą;

6) žvejai ir asmenys, darbo santykių pagrindu, išskyrus jūrininko darbo sutartį, dirbantys arba teikiantys paslaugas laivuose arba atviroje jūroje esančiose kasybos ir gręžimo platformose;

7) asmenys, kurie atvyksta į valstybę narę siekdami gauti būtiniausias medicinos paslaugas, įskaitant skubios pagalbos transporto priemonėmis vežamus asmenis;

8) į būtiną kelionę vykstančių asmenų sutuoktiniai (santuoką sudarę sutuoktiniai, registruoti partneriai, sugyventiniai) ir vaikai, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, keliaujančius šeimos susijungimo tikslais;

▼**M7**

9) trečiųjų šalių piliečiai, keliaujantys teisminės institucijos šaukimo vykdymo tikslais;

10) asmenys, turintys Tarptautinės žurnalistų federacijos išduotą tarptautinį žurnalisto pažymėjimą;

11) priklausomi asmenys, keliaujantys pas juos prižiūrinčius asmenis.

▼M7

XII PRIEDAS

A DALIS

Pasienio ruožuose prie vidaus sienų sulaikytų asmenų perdavimo procedūra

1. Sprendimai dėl perdavimo pagal 23a straipsnio 2 dalį priimami naudojant šio priedo B dalyje pateiktą standartinį blanką, kurį užpildo kompetentinga nacionalinė institucija. Jie įsigalioja nedelsiant.

2. Užpildytas standartinis blankas įteikiamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, o jis patvirtina sprendimo dėl perdavimo gavimą pasirašydamas blanką, ir jam įteikiama pasirašyto blanko kopija.

   Jei trečiosios šalies pilietis atsisako pasirašyti standartinį blanką, kompetentinga institucija pažymi apie šį atsisakymą blanko skiltyje „Pastabos“.

3. Sprendimą dėl perdavimo priimančios nacionalinės institucijos šio priedo B dalyje pateiktame standartiniame blanke įrašo datą.

4. Sprendimą dėl perdavimo priimančios nacionalinės institucijos kasmet informuoja Komisiją apie kitoms valstybėms narėms perduotų asmenų skaičių ir nurodo valstybę (-es) narę (-es), kuriai (-oms) asmenys buvo perduoti, pagrindą, kuriuo remiantis pripažinta, kad tie asmenys neturi teisės būti valstybėje narėje, ir, kai yra, informaciją apie sulaikytų trečiųjų šalių piliečių pilietybę.

5. Pasienio ruožuose prie vidaus sienų sulaikyti ir pagal šią procedūrą perduoti trečiųjų šalių piliečiai turi teisę pateikti skundą. Skundai dėl sprendimo dėl perdavimo nagrinėjami pagal nacionalinę teisę. Trečiųjų šalių piliečiams užtikrinama veiksminga teisinė gynyba pagal Chartijos 47 straipsnį. Be to, trečiosios šalies piliečiams kalba, kurią jie supranta, arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, raštu nurodomi kontaktiniai centrai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus veikti jų vardu pagal nacionalinę teisę. Tokio skundo padavimas sprendimo vykdymo nesustabdo.

6. Kompetentingos nacionalinės institucijos užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas dėl perdavimo, būtų perduotas priimančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms pagal dvišalio bendradarbiavimo susitarimus, kaip nurodyta 23a straipsnio 1 dalies a punkte. Perdavimas vykdomas nedelsiant ir ne vėliau kaip per 24 valandas. Praėjus tam laikotarpiui perdavimo procedūra negali būti vykdoma ir, kai tinkama, taikomos atitinkamos Direktyvos 2008/115/EB nuostatos. Tuo tikslu priimančiosios valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos bendradarbiauja su perduodančiosios valstybės narės kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis.

▼M7

B DALIS

Pasienio ruožuose prie vidaus sienų sulaikytų asmenų perdavimo standartinis blankas

 Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas (įstaigos pavadinimas)

_____

PERDAVIMO PASIENIO RUOŽUOSE PRIE VIDAUS SIENŲ PROCEDŪRA

(data) _____ (laikas) _____ (vieta – nurodyti netoliese esančios vidaus sienos rūšį arba kitą svarbią informaciją, susijusią su sulaikymu pagal Šengeno sienų kodekso 23a straipsnį) _____

Mums, toliau pasirašiusiems, _____ prisistatė

Asmens duomenys (jei žinomi)

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens tapatybės dokumento rūšis _____ numeris _____

Išduotas _____ (vieta) _____ (data)

Vizos numeris, jei yra _____ rūšis _____ išdavė _____

Galioja nuo _____ iki _____

Galiojimo laikotarpis: _____ dienų _____

Asmuo, atvykęs _____ (nurodyti transporto rūšį, pvz., skrydžio numerį) iš _____, informuojamas, kad jis bus perduotas _____ remiantis Šengeno sienų kodekso 23a straipsniu:

Pripažinimo, kad asmuo neturi teisės būti valstybėje narėje, pagrindai:

Pastabos

□ Suinteresuotasis asmuo atsisakė pasirašyti blanką.

Suinteresuotasis asmuo _____ Atsakingos institucijos _____

Suinteresuotasis asmuo gali apskųsti perdavimą nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka. Suinteresuotajam asmeniui įteikiama šio dokumento kopija (kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į teisę pateikti skundą reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus ir tvarką, taip pat į kontaktinius centrus, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus veikti trečiosios šalies piliečio vardu).